

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ARSIMIT

6866/6
Nr. _____ Prot.

Tiranë, më 28.10.2025

URDHËR

Nr. 555, datë 28.10.2025

PËR

MIRATIMIN E PROGRAMEVE MËSIMORE TË DISA LËNDËVE TË
KURRIKULËS BËRTHAMË, TË DISA KLASAVE TË ARSIMIT BAZË

Në mbështetje të nenit 102 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, të shkronjës “ç”, të pikës 2, të nenit 45 të ligjit nr. 69/2012, “Për sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar, të shkronjave “dh” dhe “e”, të pikës 5, të kreut III, të vendimit nr. 98, datë 27.02.2019, të Këshillit të Ministrave, “Për krijimin, mënyrën e organizimit e të funksionimit të Agjencisë së Sigurimit të Cilësisë së Arsimit Parauniversitar” dhe të urdhrit nr. 497, datë 29.09.2025 “Për delegimin e kompetencave dhe caktimin e detyrave të zëvendësministrit të Arsimit znj. Orjana Osmani”, i ndryshuar,

URDHËROJ:

1. Miratimin e “Programit mësimor të përditësuar, të lëndës “Gjuhë angleze”, të kurrikulës bërthamë, për klasën e parë të arsimit fillor”, sipas shtojcës 1, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
2. Miratimin e “Programit mësimor të lëndës “Qytetari”, të kurrikulës bërthamë, për klasën e parë të arsimit fillor”, sipas shtojcës 2, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
3. Miratimin e “Programit mësimor të përditësuar, të lëndës “Matematikë”, të kurrikulës bërthamë, për klasën e parë të arsimit fillor”, sipas shtojcës 3, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
4. Miratimin e “Programit mësimor të përditësuar, të lëndës “Dituri natyre”, të kurrikulës bërthamë, për klasën e parë të arsimit fillor”, sipas shtojcës 4, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
5. Miratimin e “Programit mësimor të përditësuar, të lëndës “Edukim fizik, sport dhe shëndet”, të kurrikulës bërthamë, për klasën e parë të arsimit fillor”, sipas shtojcës 5, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.

6. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Muzikë", të kurrikulës bërthamë, për klasën e parë të arsimit fillor", sipas shtojcës 6, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
7. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Art pamor", të kurrikulës bërthamë, për klasën e parë të arsimit fillor", sipas shtojcës 7, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
8. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Teatër", të kurrikulës bërthamë, për klasën e pestë, klasën e gjashtë dhe klasën e shtatë të arsimit bazë", sipas shtojcës 8, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
9. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Gjuhë shqipe", të kurrikulës bërthamë, për klasën e gjashtë të arsimit të mesëm të ulët", sipas shtojcës 9, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
10. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Gjuhë angleze", të kurrikulës bërthamë, për klasën e gjashtë të arsimit të mesëm të ulët", sipas shtojcës 10, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
11. Miratimin e "Programit mësimor të lëndës "Qytetari", të kurrikulës bërthamë, për klasën e gjashtë të arsimit të mesëm të ulët", sipas shtojcës 11, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
12. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Histori", të kurrikulës bërthamë, për klasën e gjashtë të arsimit të mesëm të ulët", sipas shtojcës 12, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
13. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Gjeografi", të kurrikulës bërthamë, për klasën e gjashtë të arsimit të mesëm të ulët", sipas shtojcës 13, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
14. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Matematikë", të kurrikulës bërthamë, për klasën e gjashtë të arsimit të mesëm të ulët", sipas shtojcës 14, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
15. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Fizikë", të kurrikulës bërthamë, për klasën e gjashtë të arsimit të mesëm të ulët", sipas shtojcës 15, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
16. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Biologji", të kurrikulës bërthamë, për klasën e gjashtë të arsimit të mesëm të ulët", sipas shtojcës 16, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
17. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Edukim fizik, sport dhe shëndet", të kurrikulës bërthamë, për klasën e gjashtë të arsimit të mesëm të ulët", sipas shtojcës 17, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
18. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Gjuhë e huaj e dytë (frënge, italiane, gjermane), për shkollat me marrëveshje me ambasadat", të kurrikulës bërthamë, për klasën e gjashtë të arsimit të mesëm të ulët", sipas shtojcës 18, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
19. Miratimin e "Programit mësimor të përditësuar, të lëndës "Gjuhë e huaj e dytë", të kurrikulës bërthamë, për klasën e gjashtë dhe klasën e shtatë të arsimit të mesëm të ulët", sipas shtojcës 19, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.

20. Miratimin e “Programit mësimor të përditësuar, të lëndës “Muzikë”, të kurrikulës bërthamë, për klasën e gjashtë të arsimit të mesëm të ulët”, sipas shtojcës 20, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
21. Miratimin e “Programit mësimor të përditësuar, të lëndës “Art pamor”, të kurrikulës bërthamë, për klasën e gjashtë të arsimit të mesëm të ulët”, sipas shtojcës 21, bashkëlidhur dhe pjesë përbërëse e këtij urdhri.
22. Programet mësimore të klasës së parë dhe klasës së gjashtë hyjnë në fuqi dhe fillojnë zbatimin në vitin shkollor 2026 – 2027.
23. Programet mësimore të klasës së shtatë hyjnë në fuqi dhe fillojnë zbatimin në vitin shkollor 2027 – 2028.
24. Programi mësimor i klasës së pestë hyn në fuqi dhe fillon zbatimin në vitin shkollor 2029 – 2030.
25. Programet mësimore të mëparshme, shfuqizohen sipas fillimit të zbatimit të programeve mësimore të lëndëve në klasat e sipërcituara.
26. Ngarkohen për zbatimin e këtij urdhri, Sekretari i Përgjithshëm, Drejtoria e Përgjithshme e Zhvillimit të Arsimit Parauniversitar, Agjencia Kombëtare e Arsimit Parauniversitar, Agjencia e Sigurimit të Cilësisë së Arsimit Parauniversitar, drejtoritë rajonale të arsimit parauniversitar, zyrat vendore të arsimit parauniversitar dhe institucionet arsimore parauniversitare.

Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë.

ZËVENDËSMINISTRI

ORJANA OSMANI

PROGRAMI I LËNDËS “GJUHË ANGLEZE” ARSIMI I MESËM I ULËT KLASA 6

FUSHA “GJUHËT DHE KOMUNIKIMI”

PROGRAM I PËRDITËSUAR

Koordinatore: Ludmilla Stefani

PËRMBAJTJA E PROGRAMIT LËNDOR “GJUHË ANGLEZE” (klasa VI)

1	HYRJE	4
2	QËLLIMI DHE OBJEKTIVAT E PËRGJITHSHME TË LËNDËS.....	5
3	PËRMBAJTJA E PROGRAMIT	7
4	KOMPETENCAT DHE AFTËSITË QË ZHVILLON LËNDA	9
4.1	Kompetencat kyç dhe rezultatet e të nxënit	9
4.2	Temat ndërkurrikulare dhe lidhja me lëndën e gjuhës angleze	14
4.3	Kompetencat e lëndës së gjuhës angleze dhe rezultatet e të nxënit	15
5	PËRMBAJTJA MËSIMORE DHE REZULTATET E TË NXËNIT.....	22
5.1	Koha mësimore për klasën e gjashtë	22
5.2	Përmbajtja e klasës së gjashtë	23
5.3	Veprimtari gjuhësore.....	26
5.4	Strategji komunikimi.....	40
5.5	Kompetenca shumë gjuhësore dhe shumë kulturore.....	42
5.6	Qëndrime dhe vlera	43
5.7	Formimi kulturor dhe ndërkulturor	44
5.8	Tiparet cilësore të gjuhës së folur	45
5.9	Shembuj të veprimtarive për përmbushjen e rezultateve të të nxënit (RN)	46

6	METODOLOGJIA E MËSIMDHËNIES.....	49
6.1	Qasja e orientuar drejt veprimit (Action-oriented approach)	49
6.2	Roli i situatave praktike në lëndën e gjuhës angleze.....	52
6.3	Roli i projekteve kurrikulare në lëndën e gjuhës angleze	53
6.4	Portofoli Evropian i Gjuhëve (PEGJ).....	54
6.5	Puna me nxënësit me nevoja të veçanta në lëndën e gjuhës angleze	55
6.6	Puna me nxënësit e talentuar në lëndën gjuhës angleze	56
7	VLERËSIMI I NXËNËSVE	56
7.1	Llojet e vlerësimit në lëndën e gjuhës angleze.....	57
7.2	Parime të rëndësishme të vlerësimit të nxënësit në lëndën e gjuhës angleze.....	58
7.3	Shembuj të niveleve të arritjes për vlerësimin e rezultateve të të nxënësit (RN)	59
8	BURIMET DHE MATERIALET DIDAKTIKE.....	61
8.1	Përdorimi i teknologjisë si mjet dhe teknikë mësimore	62
9	ANALIZA SASIORE E PROGRAMIT TË GJUHËS ANGLEZE NË KLASË TË GJASHTË	63
10	REKOMANDIME PËR ZBATIMIN E PROGRAMIT	65
11	NDRYSHIMET PËRMBAJTJESORE	69
12	TABELA E NIVELEVE SIPAS KLASAVE	71

1 HYRJE

Gjuha angleze është një nga lëndët bazë në arsimin e mesëm të ulët e cila i ndihmon nxënësit të zhvillojnë aftësitë e tyre të komunikimit dhe të kuptojnë botën përmes një perspektive globale. Si gjuhë e komunikimit ndërkombëtar, e shkencës, teknologjisë, biznesit dhe kulturës, gjuha angleze jo vetëm i pajis nxënësit me njohuri dhe aftësi gjuhësore, por gjithashtu ju hap dyer për mundësi të reja në edukim dhe në karrierë.

Programi i gjuhës angleze për klasën e gjashtë është i ndërlidhur ngushtë me lëndët e tjera, si shkencat shoqërore, letërsia, teknologjia, etj. Njohuritë e fituara në gjuhën angleze ndihmojnë në kuptimin më të thellë të koncepteve në histori dhe sociologji, si dhe në analizën e veprave letrare. Aftësitë e fituara në gjuhën angleze u japin nxënësve mundësinë të hulumtojnë materiale shkencore, të kuptojnë koncepte komplekse dhe të aplikojnë njohuritë e marra në situata praktike nga jeta reale. Kjo lidhje e fortë e gjuhës angleze me lëndët e tjera ndihmon nxënësit të shohin rëndësinë e gjuhës angleze në kontekstin e një arsimimi të gjithanshëm.

Programi i gjuhës angleze është hartuar për të përmbushur nevojat e çdo nxënësi, duke ofruar përmbajtje të pasur, aktivitete krijuese dhe përdorim të teknologjisë së informacionit. Qasja e orientuar drejt veprimit dhe angazhimi në projekte nga jeta reale janë faktorë të rëndësishëm që ndihmojnë nxënësit të kuptojnë rolin e gjuhës angleze si pjesë e botës moderne dhe të zhvillojnë besimin në aftësitë e tyre.

2 QËLLIMI DHE OBJEKTIVAT E PËRGJITHSHME TË LËNDËS

Programi i gjuhës angleze për klasën e VI-të është hartuar në përputhje me Kuadrin e Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët (KPER) dhe Volumit Shoqërues dhe promovon shumë gjuhësinë, ndërgjegjësimin dhe vlerësimin e diversitetit gjuhësor dhe kulturor. Qëllimi kryesor i mësimit të gjuhës angleze në arsimin e mesëm të ulët është të zhvillojë aftësitë gjuhësore të nxënësve dhe t'i përgatisë ata për të komunikuar në mënyrë efektive në situata të ndryshme në jetën e përditshme.

Programi synon të arrijë dhe të realizojë standardet e mësimdhënies, mësim nxënies dhe vlerësimit me qëllim që t'i përgjigjet një shoqërie të hapur sipas kërkesave dhe nevojave që shtrohen përpara mësimit dhe përvetësimit të gjuhës së huaj në vendin tonë.

Programi hartohet mbi interesat dhe karakteristikat e grup moshës dhe ndihmon në zhvillimin intelektual dhe socio-kulturor të nxënësit duke e fuqizuar atë të jetë i pavarur, krijues, i motivuar dhe i gatshëm për tu përballur me sfidat e së ardhmes dhe të nxënës gjatë gjithë jetës.

Nxënësi në klasën e VI fillon nivelin e ri gjuhësor A2, i cili përmbillet në fund të klasës së tetë. Niveli A2 bazohet mbi njohuritë dhe konceptet e marra në klasat paraardhëse si dhe në konsolidimin e mëtejshëm të kompetencave kyçe dhe ato të lëndës.

Tabela 1: Përshkrimi i nivelit A2 sipas shkallës globale të Kuadrit të Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët

A 2 Basic user	The student can understand sentences and frequently used expressions related to areas of most immediate relevance (e.g. very basic personal and family information, shopping, local geography, employment). Can communicate in simple and routine tasks requiring a simple and direct exchange of information on familiar and routine matters. Can describe in simple terms aspects of his/her background, immediate environment and matters in areas of immediate need.
------------------------------	--

Në këtë nivel nxënësi përdor forma të thjeshta të komunikimit të përditshëm, merr pjesë në diskutime shumë të shkurtra, pyet dhe ju përgjigjet pyetjeve rreth kohës së lirë, ju përgjigjet ftesave, bën dhe pranon oferta, etj.

Programi i gjuhës angleze synon të zhvillojë tek nxënësi një sërë aftësish të transferueshme për të kuptuar dhe komunikuar në situata të përditshme në gjuhën angleze. Nxënësi forcon

jo vetëm vetëdijen kulturore për vendet dhe popujt që flasin gjuhën angleze, por edhe aftësitë gjuhësore të nevojshme që do ta ndihmojnë atë për të studiuar ose për tu punësuar në të ardhmen. Kjo qasje i inkurajon nxënësit të jenë:

- *të sigurt* për të përdorur struktura gramatikore dhe fjalor të shumëllojshëm për të komunikuar me të tjerët në situata të përditshme;
- *të përgjegjshëm* për të kërkuar mundësi për të përdorur dhe zhvilluar aftësitë e tyre gjuhësore në situata reale;
- *reflekues* në mënyrën se si ata i përcjellin idetë dhe qëndrimet e tyre kur komunikojnë me të tjerët;
- *inovatorë* duke e përdorur gjuhën në situata të njohura dhe të panjohura për ta;
- *të angazhuar* duke përdorur strategji të nxëni që i ndihmojnë ata të shprehin idetë e tyre qartë dhe të kuptojnë traditat dhe kulturat e popujve dhe vendeve të tjerë.

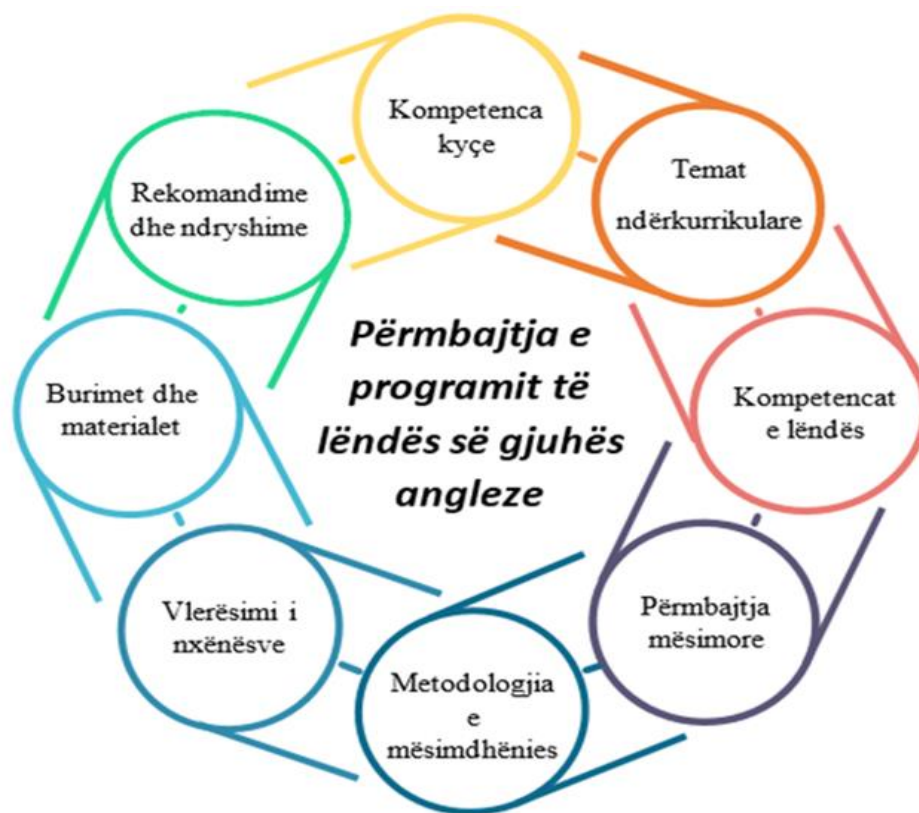
3 PËRMBAJTJA E PROGRAMIT

Programi i gjuhës angleze synon të krijojë kushte të favorshme për ndërtimin dhe zhvillimin e kompetencave të lëndës dhe të kompetencave kyçe, duke u mbështetur në situata të jetës reale dhe në kontekstin shkollor. Tematikat në këtë program do të jenë të shumëllojshme (jeta personale e shoqërore, jeta në shkollë e në punë, bota rreth nesh, bota e komunikimit etj.), pasi shkalla e ndërgjegjësimit të nxënësit për domosdoshmërinë e mësimit të gjuhës angleze është më e lartë dhe lidhet me problemet e formimit të tij si qytetar bote. Zotërimi i mirë i gjuhës angleze ndihmon në zgjerimin e dijeve në fusha të tjera. Përvetësimi i gjuhës angleze kontribuon jo vetëm në krijimin e individualitetit të nxënësit ,por edhe në ndërtimin e qëndrimeve dhe të sjelljeve etike që i shërbejnë atij dhe komunitetit.

Programi i lëndës së gjuhës angleze në arsimin e mesëm të ulët përmban:

- *Kompetencat kyçe dhe rezultatet e të nxënësit që zhvillohen nëpërmjet lëndës së gjuhës angleze.* Lënda e gjuhës angleze kontribuon në mënyrë të drejtpërdrejtë në forcimin e kompetencave kyçe të nxënësit, duke përmirësuar aftësi si komunikimi, mendimi kritik dhe kreativiteti. Mësimi i gjuhës angleze i ndihmon nxënësit të shprehin idetë e tyre qartë dhe të kuptojnë këndvështrime të ndryshme. Nëpërmjet debateve, punës në grup dhe projekteve, ata zhvillojnë dhe forcojnë aftësi sociale dhe emocionale. Gjuha angleze jo vetëm që mbështet procesin e të nxënësit, por gjithashtu përgatit nxënësit për sfidat e së ardhmes.
- *Temat ndërkurrikulare dhe zhvillimi i tyre nëpërmjet lëndës së gjuhës angleze.* Programi i gjuhës angleze ndërthur njohuritë dhe aftësitë e saj me temat ndërkurrikulare si: identiteti kombëtar dhe njohja e kulturave; qytetaria aktive dhe sipërmarrja; shëndeti mendor e fizik dhe siguria; zhvillimi i qëndrueshëm dhe qëndrueshmëria mjedisore; teknologjia, shoqëria dhe media duke i lidhur konceptet gjuhësore me situata konkrete që nxënësit përballen në jetën e tyre.

Diagrama 1. Përmbajtja e programi lëndor të gjuhës angleze

- *Kompetencat e lëndës dhe rezultatet e të nxënit.* Lënda e gjuhës angleze synon të pajisë nxënësit me kompetenca që shkojnë përtej njohjes së rregullave gramatikore, duke ju mundësuar atyre të kuptojnë dhe të përdorin gjuhën në mënyrë të saktë dhe të komunikojnë natyrshëm dhe qartë në situata reale. Ky proces i ndihmon nxënësit të kuptojnë kontekstin kulturor dhe shoqëror të komunikimit dhe i përgatit ata për të përballuar sfidat e së ardhmes në një botë që është gjithmonë në ndryshim.

- *Përmbajtja mësimore dhe rezultatet e të nxënit.* Në këtë rubrikë përshkruhet koha e dedikuar (numri i orëve mësimore) në varësi të klasës dhe nivelit gjuhësor, duke ofruar hapësirë për punë individuale, në grup dhe për projekte; veprimtaritë që kryen nxënësi për secilën nga mënyrat e përvetësimit të gjuhës dhe strategjitë për realizimin e tyre, aftësitë gjuhësore, dhe qëndrimet që demonstroi nxënësi. Rubrika përmban edhe shembuj

veprimtarish për përmbushjen e rezultateve të të nxënit në komunikimin online dhe ndërmjetësimin gjuhësor. Gjithashtu në këtë rubrikë jepen përshkruesit e kompetencës së shumë gjuhësisë dhe shumë kulturave.

- *Metodologjia e mësimdhënies.* Në lëndën e gjuhës angleze është e rëndësishme t'i kushtohet një vëmendje e madhe përdorimit të metodave interaktive dhe me në qendër nxënësin, të nxënit bashkëveprues, mësimdhënies së diferencuar, përdorimit të teknologjisë, etj.
- *Vlerësimi i nxënësve është një tjetër rubrikë,* e cila përshkruan në mënyrë të përmblodhur llojet e vlerësimit të nxënësit, shembuj të

instrumenteve të vlerësimit, vlerësimin si metodologji të nxëni. Gjithashtu në këtë rubrikë do të ketë edhe shembuj të vlerësimit të punës me shkrim.

- *Burimet dhe materialet didaktike* që mund të përdoren në lëndën e gjuhës angleze. Zbatimi i teknologjisë dhe burimeve digjitale si mjete ndihmëse do të trajtohet gjithashtu në program si burime të rëndësishme për zhvillimin e aftësive gjuhësore.
- *Rekomandime për zbatimin e programit.* Në këtë rubrikë do të ketë disa rekomandime për përdoruesit e programit lëndor siç janë: nxënësit, mësuesit, hartuesit e teksteve mësimore, hartuesit e testeve kombëtare, vlerësuesit e jashtëm të cilësisë, prindërit.
- *Ndryshimet përmbajtjesore.* Në këtë rubrikë do të përshkruhen përditësimet kryesore në përmbajtjen lëndore.

4 KOMPETENCAT DHE AFTËSITË QË ZHVILLON LËNDA

4.1 Kompetencat kyç dhe rezultatet e të nxënit

Zhvillimi i kompetencave kyçe nga nxënësit gjatë procesit të mësimdhënies dhe të nxënies kërkon që mësuesi të sigurojë një lidhje të qëndrueshme dhe funksionale midis kompetencave kyç dhe atyre të lëndës, sipas klasave të arsimit të mesëm të ulët. Kjo kërkon një planifikim të kujdesshëm të situatave të të nxënit, si dhe përzgjedhjen e metodave, mjeteve dhe burimeve të përshtatshme që nxisin angazhimin, reflektimin dhe zbatimin praktik të njohurive.

Kompetenca kuptohet sot si një ndërthurje e balancuar mes njohurive, aftësive, qëndrimeve, vlerave dhe mendimit kritik, që mundësojnë nxënësin të përballë me situata reale dhe komplekse në mënyrë efektive dhe të pavarur. Qasja e mësimdhënies e bazuar në kompetenca e zhvendos fokusin nga përvetësimi pasiv i përmbajtjes lëndore (me mësuesin si qendër të procesit) drejt formimit të aftësive që ndihmojnë nxënësin të kuptojë, të zbatojë dhe të transferojë njohuritë në situata të reja dhe jetësore, duke u vendosur vetë nxënësi në qendër të procesit. Rezultatet e të nxënit për kompetencat kyçe që mund të zhvillojë nxënësi në përfundim të arsimit të mesëm të ulët në lëndën e gjuhës angleze mund të përmbledhen si më poshtë:

Tabela 2. Kompetencat kyç dhe rezultatet e të nxënësit

1	Kompetenca e komunikimit në gjuhën amtare
	<i>Për të dëshmuar kompetencën e komunikimit në gjuhën amtare, nxënësi:</i> - komunikon si dëgjues, folës, lexues dhe shkruar në situata të ndryshme dhe për qëllime të ndryshme; - përdor dhe dallon lloje të ndryshme tekstesh, përfshirë tekstet digjitale; - kërkon, mbledh dhe përpunon informacione duke përdorur mjete ndihmëse; - ndërton identitetin e tij kulturor dhe gjuhësor, si dhe kontribuon në transmetimin dhe pasurimin e trashëgimisë gjuhësore amtare; - përdor gjuhën për të krijuar dhe për të vlerësuar krijime artistike, të cilat shprehin emocionet, përjetimet dhe idetë e tij; - prezanton para të tjerëve një projekt për një temë të dhënë, të përgatitur vetë ose në grup; - përshkruan me gojë dhe me shkrim një ngjarje të lexuar ose të dëgjuar duke ruajtur rrjedhën logjike të saj;
2	Kompetenca e komunikimit në gjuhë të huaja
	<i>Për të dëshmuar kompetencën e komunikimit në gjuhë të huaj, nxënësi:</i> - fillon, ndjek dhe përfundon biseda të thjeshta rreth fushës së tij të interesit; - lexon, kupton dhe prodhon tekste, përfshirë tekstet digjitale të përshtatshme për nevojat e tij; - përdor mjetet në mënyrë të përshtatshme dhe angazhohet me gjuhët në mënyrë informale; - respekton gjuhën amtare të personave që u përkasin minoriteteve; - vlerëson se si ndryshimet kulturore ndikojnë në përdorimin dhe komunikimin e gjuhës; - përshkruan ose prezanton thjeshtë njerëzit, kushtet e jetesës ose punës, rutinën e përditshme; - merr pjesë në bashkëbisedime të thjeshta me moshatarët dhe të rriturit për tema me interes mësimor dhe shoqëror;

	- prezanton para të tjerëve një projekt të thjeshtë për një temë të dhënë, të përgatitur vetë ose në grup; - përshkruan me gojë dhe me shkrim një ngjarje të lexuar ose të dëgjuar duke ruajtur rrjedhën logjike të saj si dhe duke përdorur lidhëza të thjeshta; - diskuton për një temë të caktuar duke respektuar rregullat e komunikimit; - luan rol mbështetës gjatë një diskutimi kur pjesëmarrësit e tjerë flasin ngadalë dhe e ndihmojnë atë të kontribuojë dhe të shprehë sugjerimet e tij; - identifikon burime informacioni për arsimim dhe orientim profesional, si dhe zhvillon një plan të thjeshtë për zhvillimin e karrierës së tij.
3	Kompetenca në matematikë, shkencë, teknologji dhe inxhinieri
	<i>Për të dëshmuar kompetencat në matematikë, shkencë, teknologji dhe inxhinieri, nxënësi:</i> - komunikon përfundimet dhe arsyetimet që çuan në një përfundim të bazuar në prova; - regjistron në formë të shkruar, grafike, etj., informacionin/faktet për një temë; - parashtron pyetje për çështje të ndryshme dhe organizon mendimet për të gjetur përgjigje për temën apo problemin e caktuar; - përzgjedh informacionin nga burime të ndryshme në bazë të një kriteri të caktuar për një temë konkrete; - demonstroi zgjidhjen e një problemi bazuar në të dhënat tekstuale, numerike, eksperimentale të detyrës;
4	Kompetenca digjitale
	<i>Për të dëshmuar kompetencën digjitale, nxënësi:</i> - përdor përmbajtje digjitale; - përdor mjete digjitale për të prodhuar, për të paraqitur dhe për të kuptuar informacione të thjeshta; - përdor teknologjinë digjitale për të krijuar dhe për të bashkëpunuar me të tjerët drejt qëllimeve personale dhe sociale;

	- përdor TIK-un për të lehtësuar procesin e të nxënit dhe për të rritur efektivitetin në nxënie; - bashkëpunon me moshatarët e tij duke përdorur teknologjinë.
5	Kompetenca personale, shoqërore dhe e të nxënit
	<i>Për të dëshmuar kompetencën personale, shoqërore dhe të nxënies, nxënësi:</i> – organizon të nxënit, fokusohet dhe vendos qëllime; – motivon dhe vlerëson veten, mëson dhe punon në mënyrë të pavarur dhe në bashkëpunim; – komunikon në mënyrë konstruktive dhe bashkëpunon në ekip; – kupton mënyrën e jetës së shëndetshme, vlerën ushqyese të ushqimeve të cilat konsumon, domosdoshmërinë e kushteve higjienike; – zhvillon aktivitete fizike dhe sportive me karakter krijues apo garues duke u përpjekur në arritjen e rezultateve të caktuara; – dallon sjelljen korrekte nga ajo jo korrekte gjatë punës në grup ose në situata emocionale dhe reagon ndaj sjelljeve negative.
6	Kompetenca qytetare
	<i>Për të dëshmuar kompetencën qytetare, nxënësi:</i> - tregon solidaritet dhe interes në zgjidhjen e problemeve në nivel klase dhe shkolle; - vlerëson diversitetet dhe demonstroi tolerancë, mirëkuptim, respekt dhe qëndrim të hapur ndaj dallimeve; - demonstroi sjellje etike dhe të përgjegjshme ndaj mjedisit dhe kontribuon në qëndrueshmërinë mjedisore; - solidarizohet me personat në nevojë ose të rrezikuar, duke ndërmarrë veprime konkrete për afrimin e ndihmës sipas nevojës që kanë; - prezanton të kaluarën e familjes, të rrethit shoqëror ose të personaliteteve dhe ngjarjeve kryesore të kombit të vet.
7	Kompetenca e sipërmarrjes
	<i>Për të dëshmuar kompetencën e sipërmarrjes, nxënësi:</i>

	- komunikon në mënyrë efektive dhe negocion me të tjerët; - punon në mënyrë të pavarur si dhe bashkëpunon me të tjerët; - vlerëson rëndësinë e punës individuale dhe në grup; - zhvillon një plan për shpenzimet dhe kursimet mujore personale, të familjes ose të klasës; - propozon kriteret për vlerësim të paanshëm të një aktiviteti sportiv;
8	Kompetenca për vetëdijen dhe shprehjen kulturore
	<i>Për të dëshmuar kompetencën për vetëdijen dhe shprehjen kulturore, nxënësi:</i> - njeh, respekton dhe çmon kulturën e tij si dhe vlerat, besimet dhe kulturat e të tjerëve; - shijon dhe vlerëson veprat e artit; - angazhohet në proceset krijuese individualisht dhe kolektivisht.

4.2 Temat ndërkurrikulare dhe lidhja me lëndën e gjuhës angleze

Temat ndërkurrikulare janë tema madhore, me të cilat përballet shoqëria tani dhe në të ardhmen. Ato integrojnë fushat e të nxënësve, të cilat ndihmojnë nxënësin të interpretojë botën dhe të lidhë dijet e marra në shkollë me jetën dhe interesat e tij.

Integrimi i temave ndërkurrikulare me gjuhën angleze në arsimin e mesëm të ulët u mundëson nxënësve të aplikojnë njohuritë e tyre gjuhësore në situata të ndryshme nga jeta reale. Kjo i ndihmon nxënësit të zhvillojnë aftësitë e të menduarit në mënyrë krijuese dhe kritike duke i inkurajuar ata të eksplorojnë më tej botën që i rrethon. Përdorimi i gjuhës angleze si një mjet komunikimi dhe shprehjeje, zhvillon tek nxënësit aftësi të rëndësishme të cilat ndihmojnë në përshtatjen me tregun e punës dhe jetën e përditshme. Kjo qasje gjithashtu rrit motivimin dhe angazhimin e nxënësve si qytetarë aktiv në shoqëri.

- *Identiteti kombëtar dhe njohja e kulturave.* Gjuha angleze i ndihmon nxënësit të kuptojnë më mirë historinë dhe kulturën e vendeve të ndryshme, duke krijuar një lidhje me identitetin e tyre kombëtar. Në orën e mësimi të gjuhës angleze, nxënësit nëpërmjet projekteve të ndryshme diskutojnë mbi tradita, zakone dhe vlera nga kultura e vendit të tyre dhe vendeve dhe popujve të tjerë, duke nxitur mirëkuptimin dhe respektin për diversitetin kulturor.
- *Qytetaria aktive dhe sipërmarrja.* Në orën e gjuhës angleze, nxënësit mund të diskutojnë dhe të shkruajnë ese mbi rëndësinë e të qenit qytetar aktiv në shoqëri, të flasin për jetën e sipërmarrësve të suksesshëm, etj. Gjithashtu, nxënësit mund të organizojnë lojë me role si krijimi i një tregu të vogël në klasë, organizimi i një aktiviteti vullnetar në komunitet, ose të punojnë me projekte për hartimin e një plani biznesi, organizimin e një fushate ndërgjegjëse për problemet që shqetësojnë komunitetin, etj.
- *Shëndeti mendor, fizik dhe siguria.* Gjuha angleze jo vetëm që ndihmon në promovimin e shëndetit mendor, fizik dhe sigurisë përmes informimit dhe komunikimit efektiv, por ajo shërben edhe si një mjet për të rritur vetëdijen dhe për t'u angazhuar në diskutime të rëndësishme për shëndetin. Nxënësit mësojnë të lexojnë dhe interpretojnë materiale informative, si artikuj dhe broshura, që lidhen me shëndetin dhe

mirëqenien. Gjatë diskutimeve mbi tema si stresi, ushqimi i shëndetshëm dhe praktikat e sigurisë, nxënësit zhvillojnë aftësi për të shprehur mendimet dhe ndjenjat e tyre.

- *Zhvillimi i qëndrueshëm dhe qëndrueshmëria mjedisore.* Gjuha angleze nëpërmjet teksteve informuese promovon zhvillimin e qëndrueshëm dhe qëndrueshmërinë mjedisore. Nxënësit mësojnë të lexojnë dhe interpretojnë materiale mbi temat si energjia e rinovueshme, mbetjet dhe ndryshimet klimatike.
- *Teknologjia, shoqëria dhe media.* Gjuha angleze ndihmon nxënësit të përpunojnë dhe interpretojnë informacionin digjital si dhe të kuptojnë sa më mirë marrëdhënien mes teknologjisë, shoqërisë dhe medias. Duke lexuar dhe analizuar artikuj, postime në rrjetet sociale dhe burime të tjera, nxënësit zhvillojnë aftësi për të identifikuar dhe diskutuar ndikimin që ka media në shoqëri.

Veprimtaritë praktike të zhvillimit të temave ndërkurrikulare do të përshkruhen në udhëzuesit kurrikularë lëndorë.

4.3 Kompetencat e lëndës së gjuhës angleze dhe rezultatet e të nxënit

Kompetenca e komunikimit në gjuhë të huaj është një sintezë e njohurive të parimeve bazë gramatikore, të përdorimit të funksioneve gjuhësore në situata të ndryshme komunikimi dhe lidhjes së tyre me parimet e ligjëritimit.

Bazuar në kurrikulën e arsimit të mesëm të ulët, lënda e gjuhës angleze synon të përmbushë 3 kompetenca, të cilat lidhen me kompetencat kyçe që një nxënës duhet të zotërojë gjatë jetës së tij dhe arrihen nëpërmjet veprimtarive gjuhësore që kryen nxënësi për përmbushjen e detyrave të caktuara. Këto kompetenca zbërthehen në rezultate të nxëni për secilën klasë.

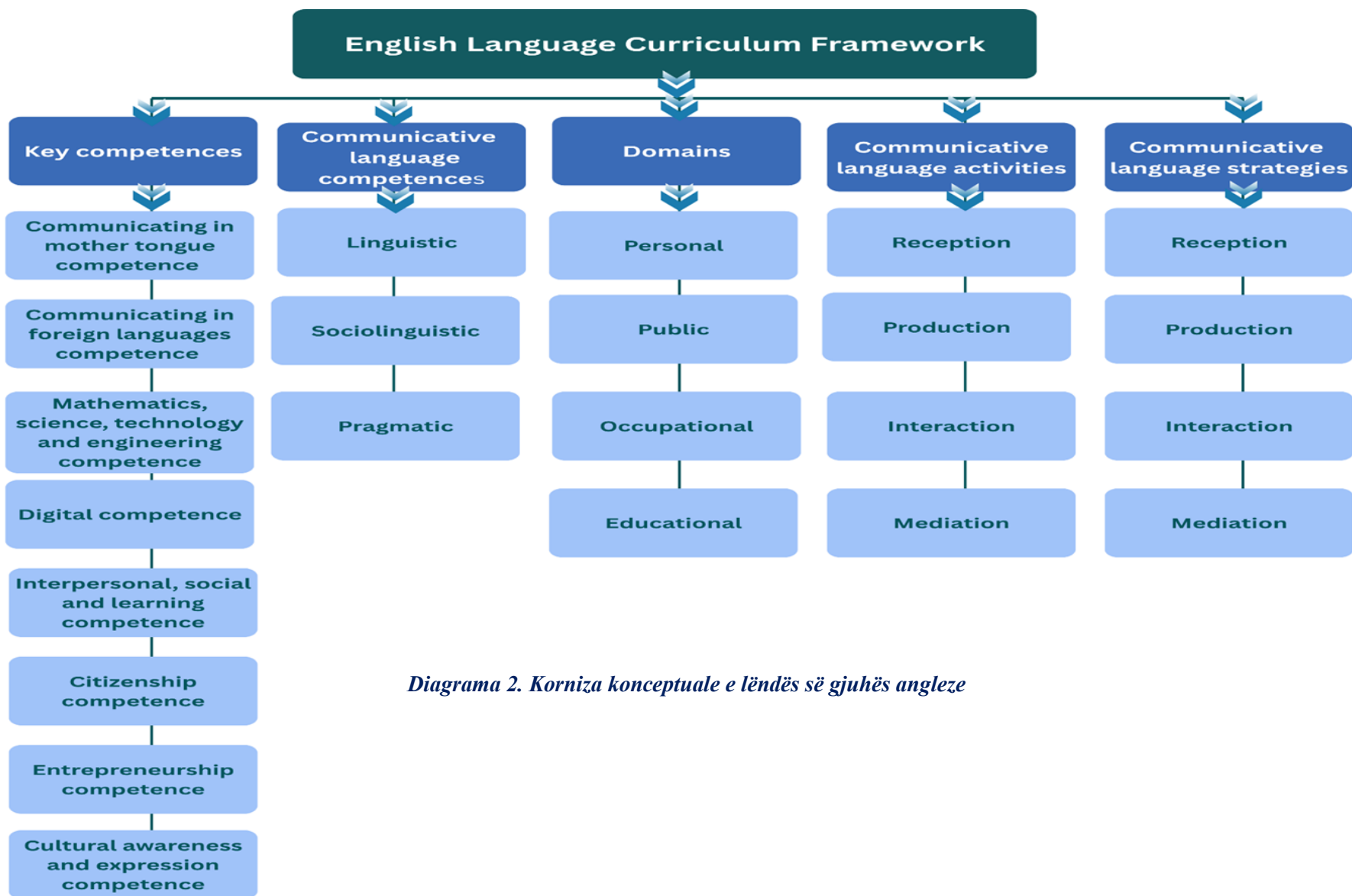

Diagrama 2. Korniza konceptuale e lëndës së gjuhës angleze

Tabela 3: Kompetencat e lëndës së gjuhës angleze dhe rezultatet e të nxënit për nivelin gjuhësor A2

Competences	Description		Learning outcomes
Linguistic competence	Linguistic competence includes lexical, phonological, syntactical knowledge and skills and other dimensions of language as system. At A2 level students understand and use basic vocabulary related to everyday topics, constructs simple sentences, and applies common grammatical structures, including present and past tenses. The students develop skills in forming questions and negations, as well as improve their listening and reading comprehension of short, simple texts.	General linguistic range	The student: - has a repertoire of basic language which enables them to deal with everyday situations with predictable content, though they will generally have to compromise the message and search for words/signs. - produces brief, everyday expressions in order to satisfy simple needs of a concrete type (e.g. personal details, daily routines, wants and needs, requests for information). - uses basic sentence patterns and communicate with memorised phrases, groups of a few words/signs and formulae about themselves and other people, what they do, places, possessions, etc. - has a limited repertoire of short, memorised phrases covering predictable survival situations; frequent breakdowns and misunderstandings occur in non-routine situations.

		Vocabulary range	- has sufficient vocabulary for the expression of basic communicative needs. - has sufficient vocabulary for coping with simple survival needs.
		Grammatical accuracy	- uses some simple structures correctly, but still systematically makes basic mistakes; nevertheless, it is usually clear what they are trying to say.
		Vocabulary control	- controls a narrow repertoire dealing with concrete, everyday needs.
		Phonological control	a) Overall phonological control: Pronunciation is generally clear enough to be understood, but conversational partners will need to ask for repetition from time to time. A strong influence from the other language(s) they speak on stress, rhythm and intonation may affect intelligibility, requiring collaboration from interlocutors. Nevertheless, pronunciation of familiar words is clear. b) Sound articulation: Pronunciation is generally intelligible when communicating in simple everyday situations, provided the interlocutor makes an effort to understand specific sounds. Systematic mispronunciation of phonemes

			does not hinder intelligibility, provided the interlocutor makes an effort to recognise and adjust to the influence of the speaker's language background on pronunciation. c) Prosodic features: The student uses the prosodic features of everyday words and phrases intelligibly, in spite of a strong influence on stress, intonation and/or rhythm from the other language(s) they speak. Prosodic features (e.g. word stress) are adequate for familiar everyday words and simple utterances.
		Orthographic control	- copies short sentences on everyday subjects, e.g. directions on how to get somewhere. - writes with reasonable phonetic accuracy (but not necessarily fully standard spelling) short words that are in their oral vocabulary
Sociolinguistic competence	Sociolinguistic competence refers to the sociocultural conditions of language use. The sociolinguistic component affects all language communication between representatives of different cultures.	Sociolinguistic appropriateness	- handles very short social exchanges, using everyday polite forms of greeting and address. - makes and respond to invitations, suggestions, apologies, etc

	At A2 level, the students engage in understanding and using basic language variations according to different social contexts. The students practice expressing their identity and intentions while recognizing the social cues and norms of communication in English-speaking environments.		
Pragmatic competence	Pragmatic competence is concerned with the functional use of linguistic resources (production of language functions, speech acts), drawing on scenarios or scripts of interactional exchanges. It also concerns the mastery of discourse, cohesion and coherence, the identification of text types and forms, irony, and parody. At A2 level, the students recognize and responds appropriately to different social	Flexibility	- adapts well-rehearsed, memorised, simple phrases to particular circumstances through limited lexical substitution. - expands learnt phrases through simple recombinations of their elements.
		Turntaking	- asks for attention.
		Thematic development	No descriptors available
		Coherence and cohesion	- links groups of words/signs with simple connectors (e.g. “and”, “but” and “because”).

	contexts, adjusting their language use for formal and informal situations. The students practice making polite requests and maintaining conversations while being aware of cultural norms and non-verbal communication cues.	Propositional precision	- communicates what they want to say in a simple and direct exchange of limited information on familiar and routine matters, but in other situations they generally have to compromise the message.
		Fluency	- constructs phrases on familiar topics with sufficient ease to handle short exchanges, despite very noticeable hesitation and false starts

5 PËRMBAJTJA MËSIMORE DHE REZULTATET E TË NXËNIT

5.1 Koha mësimore për klasën e gjashtë

Lënda e gjuhës angleze në klasën e gjashtë zhvillohet për 35 javë mësimore me nga 3 orë secila (45 min), pra gjithsej 105 orë. Programi i gjuhës angleze specifikon peshën (orët e sugjeruara) për secilin komponent mësimor. Shuma e orëve sugjeruese për secilin komponent është e barabartë me sasinë e orëve vjetore të përcaktuara në planin mësimor të arsimit të mesëm të ulët. Shpërndarja e orëve ka për qëllim që përdoruesit e programit të orientohen për peshën që zë secili komponent në raport me orët totale vjetore.

Tabela 4: Orë të sugjeruara

	Formimi kulturor dhe ndërkulturor	Formimi gjuhësor		Projekti dhe puna me Portofolin Evropian të Gjuhëve (PEGJ)	Totali i orëve
		Gramatika	Funksionet gjuhësore		
Klasa e VI	42 orë	31 orë	21 orë	11 orë	105 orë

Në orët e formimit kulturor përfshihen pjesët e reja të leximit dhe të dëgjimit të cilat përfshijnë njohuritë që merr nxënësi mbi botën e punës, shkollës, jetës personale, natyrës, udhëtimet, kulturat dhe traditat e vendeve të ndryshme etj. Nëse mësuesi vë re se disa njohuri nuk mund të përvetësohen nga nxënësi brenda një ore mësimore, ai planifikon orë rimarrje për ato njohuri.

Orët e formimit gjuhësor mbi gramatikën përfshijnë njohuritë gramatikore dhe punën me fjalorin që realizohet gjatë vitit. Këtu mund të përfshihen edhe orët e përsëritjes, përforcimit të njohurive nëse mësuesi e shikon të nevojshme dhe të testeve. Gjithashtu njohuritë gramatikore nuk mund të

merren jashtë kontekstit dhe duke pasur parasysh që përjasja në kurrikulën bërthamë është të mësuarit nëpërmjet situatave të të nxënës, këto njohuri mund të ndërthuren edhe gjatë orëve kur fokusi është të folurit ose të shkruarit.

Funksionet gjuhësore ju referohen akteve të komunikimit që nxënësi realizon gjatë procesit të marrjes së gjuhës së huaj dhe mund të realizohen në përputhje me njohuritë dhe shkathtësitë e tjera.

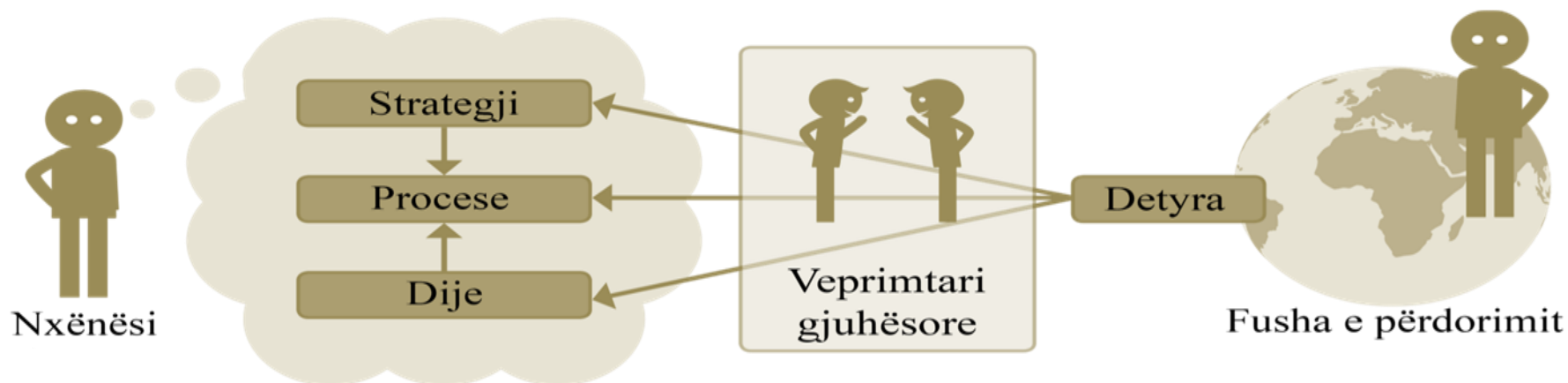
Planifikimi i orëve të punës me Portofolin Evropian të Gjuhëve (PEGJ) në lëndën e gjuhës angleze ndihmon nxënësin të identifikojë dhe vlerësojë arritjet e tij gjuhësore në mënyrë sistematike nëpërmjet një strukture të qartë për zhvillimin e aftësive dhe përmirësimin e kompetencave, dhe e inkurajon atë të jetë i pavarur në përvetësimin e gjuhës. Mësuesi planifikon veprimtari me PEGJ për ditën Evropiane të gjuhëve të huaja si dhe gjatë orëve të projektit.

5.2 Përmbajtja e klasës së gjashtë

Përjasja e adoptuar nga Kuadri i Përbashkët Evropian i Referencave për Gjuhët (KPER) është e orientuar drejt veprimit ku nxënësi konsiderohet si “aktor shoqëror” d.m.th. pjesëtar i shoqërisë i cili ka detyra për të përmbushur (të cilat nuk janë vetëm gjuhësore) në rrethana dhe në një mjedis të caktuar dhe brenda një fushe të caktuar veprimi.

Përdorimi i gjuhës angleze, duke përfshirë edhe të nxënës e saj, përfshin veprimtari që kryen nxënësi, i cili si individ dhe si pjesëtar i shoqërisë zhvillon kompetencat kyçe dhe në veçanti kompetencën e komunikimit gjuhësor. Gjatë këtij procesi, nxënësi përdor kompetencat kyçe në situata dhe kushte të ndryshme, përfshihet në veprimtari gjuhësore të shumëllojshme duke mobilizuar strategjitë më të përshtatshme për përmbushjen e detyrave që duhet të realizojë. Monitorimi i këtyre veprimeve nga vetë nxënësi çon në përforsimin ose përmirësimin e kompetencave kyçe. Kjo përjasje ilustron në figurën e mëposhtme.

Diagrama 3: Të mësuarit dhe përdorimi i gjuhës angleze

Njohuri dhe koncepte

Njohuritë dhe konceptet kryesore që trajtohen në lëndën e gjuhës angleze mund të jenë shumë të ndryshme, por për qëllime praktike në lidhje me të nxënit dhe mësimdhënien e gjuhëve, ato mund të klasifikohen gjerësisht në katër fusha kryesore: (a) fusha personale, (b) fusha publike, (c) fusha arsimore -edukative dhe (d) fusha profesionale të cilat ndahen në nën tema.

Tabela e mëposhtme jep një përmbledhje të temave kryesore dhe nën temave, të cilat nuk janë shteruese dhe mund të trajtohen në klasën e gjashtë.

Tabela 5: Fushat tematike, njohuritë kryesore gramatikore dhe funksionet gjuhësore

Njohuri dhe koncepte – Klasa 6	
Formimi kulturor dhe ndërkulturor	
Topics	Subtopics
Personal and social life	Me and my family, my friends, my neighbourhood, free-time activities and hobbies (reading, sports, etc), my best memories, my plans and ambitions, healthy eating, my room, animals and pets, seasons and weather, my everyday routine, clothes, likes and dislikes, birthdays, etc.
Education	School life, classroom rules, school timetable, school trips, school activities, my peers, classroom objects, etc.
Employment/ occupations	Jobs and professions, my work in community, describing professions, community involvement, etc.
The world around us	Culture, customs, celebrations, the environment, the climate and the weather, the digital world, nationalities and languages, inventions and discoveries, etc.
Global issues	The environment, the media, unemployment, global warming, sustainability, green issues, etc.
Formimi gjuhësor	
Gramatika	

Adjectives and adverbs	comparative and superlative of regular adjectives, adverbs of frequency, word order (Adjective +noun) etc.
Articles and quantifiers, conjunctions	a, an, the, countable and uncountable quantifiers (some, any), conjunctions (and, because) etc.
Verbs	present tenses, future tenses, past tenses, modal verbs, regular verbs, some irregular verbs, imperatives, etc.
Nouns and pronouns	countable and uncountable nouns, personal and possessive pronouns, possessives, demonstrative pronouns, etc.
Funksionet gjuhësore	
Language functions	Giving orders, expressing likes and dislikes, offering help, asking for help, etc.

5.3 Veprimtari gjuhësore

Për të përmbushur rezultatet e të nxënit dhe për të forcuar kompetencat e lëndës së gjuhës angleze dhe aftësitë e të dëgjuarit, të folurit, të lexuarit dhe të shkruarit, nxënësi kryen veprimtaritë gjuhësore të mëposhtme:

- a) **Reception activities – Veprimtari marrëse** (të lexuarit, të dëgjuarit)
- b) **Production activities – Veprimtari prodhuese** (të folurit, të shkruarit)

c) **Interaction activities- Veprimtari ndërvepruese** (të folurit, të shkruarit)

d) **Mediation activities – Veprimtari ndërmjetësi** (ndërmjetësi gjuhësor dhe kulturor).

Lidhja midis aftësive, shkathtësive, veprimtarive gjuhësore dhe kompetencave mund të shihet si një lidhje burimore ku nxënësi gjen tek kompetencat mjetet për të realizuar veprimtaritë, por këto të fundit modifikohen dhe shtohen gjatë procesit të komunikimit.

Përdorimi i gjuhës veçanërisht në ndërveprim me të tjerët lejon përvetësimin e gjuhës, e cila në vetvete përfshin zhvillimin e kompetencave. Të mësuarit e pa kontekstualizuar të kompetencave (si p.sh mësimi i rregullave gramatikore) e ndihmon nxënësin, por nuk është i mjaftueshëm për të përdorur gjuhën si një mjet komunikimi. Përshkrimi i detajuar i veprimtarive të mëposhtme ndihmon mësuesin për të përcaktuar rezultatet e të nxënit për orën mësimore.

a) **Reception activities – Veprimtari marrëse**

Marrja e informacionit përfshin të kuptuarin dhe përpunimin e të dhënave në situata të ndryshme kur nxënësi e dëgjon, e lexon ose e shikon një informacion të caktuar. Si kur dëgjon ashtu edhe kur lexon nxënësi punon për të kuptuar informacionin duke kaluar nga aspektet më të thjeshta drejt përpunimit të informacioneve më komplekse sipas nivelit të kompetencës që synohet.

Tabela 6: Veprimtari që zhvillon nxënësi për marrjen e informacionit të shpjeguara në formën e rezultateve të të nxënit

RECEPTION ACTIVITIES – A2 LEVEL
<i>Oral comprehension</i>
<i>Overall oral comprehension</i>

The student understands phrases and expressions related to areas of most immediate priority (e.g. very basic personal and family information, shopping, local geography, employment), provided people articulate clearly and slowly.

The student:

Understanding conversation between other people

- follows in outline short, simple social exchanges, conducted very slowly and clearly.

Understanding as a member of a live audience

- follows a very simple, well-structured presentation or demonstration, provided it is illustrated with slides, concrete examples or diagrams, it is delivered slowly and clearly with repetition, and the topic is familiar.

Understanding announcements and instructions

- catches the main point in short, clear, simple messages and announcements.
- understands simple directions on how to get from X to Y, by foot or public transport.
- understands basic instructions on times, dates and numbers, etc., and on routine tasks and assignments to be carried out.

Understanding audio (or signed) media and recordings

- understands the essential information from short, recorded passages dealing with predictable everyday matters which are delivered slowly and clearly.
- extracts important information from short broadcasts (e.g. the weather forecast, concert announcements, sports results), provided people talk clearly.
- understands the important points of a story provided the story is told slowly and clearly.

<i>Audio-visual comprehension</i>
<i>Watching TV, film and video</i> The student: - follows changes of topic of factual TV news items, and form an idea of the main content.
<i>Reading Comprehension</i>
<i>Overall reading comprehension</i>
- understands short, simple texts containing the highest frequency vocabulary.
The student: <i>Reading correspondence</i> - understands short, simple personal letters. - understands very simple formal e-mails and letters (e.g. confirmation of a booking or online purchase). <i>Reading for orientation</i> - finds specific, predictable information in simple everyday material such as advertisements, prospectuses, menus, reference lists and timetables. - locates specific information in lists and isolates the information required (e.g. use the Yellow Pages to find a service or tradesman). - understands everyday signs and notices, etc. in public places, such as streets, restaurants, railway stations; <i>Reading for information and argument</i> - understands texts describing people, places, everyday life and culture, etc., provided they use simple language.

- understands information given in illustrated brochures and maps (e.g. the principal attractions of a city).
- understands the main points in short news items on subjects of personal interest (e.g. sport, celebrities).

Reading instructions

- understands simple instructions on equipment encountered in everyday life – such as a public telephone.
- follows a simple recipe, especially if there are pictures to illustrate the most important steps.

Reading as a leisure activity

- understands short narratives and descriptions of someone's life composed in simple language.
- understands what is happening in a photo story (e.g. in a lifestyle magazine) and form an impression of what the characters are like.

b) Production activities – Veprimtari prodhuese

Prodhimi i informacionit përfshin detyrat që realizon nxënësi me gojë dhe me shkrim.

Të gjitha detyrat që realizon nxënësi si me shkrim apo me gojë duhet të jenë pjesë e një situate komunikimi nga jeta reale që justifikon përdorimin e gjuhës angleze.

Tabela 7: Veprimtari që zhvillon nxënësi kur prodhon informacion të shpjeguara në formën e rezultateve të të nxënës

PRODUCTION ACTIVITIES
<i>Oral production</i>
<i>Overall oral production</i>
The student gives a simple description or presentation of people, living or working conditions, daily routines, likes/dislikes, etc. as a short series of simple phrases and sentences linked into a list.
The student:
<i>Sustained monologue: describing experience</i>
- describe their family, living conditions, educational background, etc. - describes people, places and possessions in simple terms. - expresses what they are good at and not so good at (e.g. sports, games, skills, subjects).
<i>Sustained monologue: giving information</i>
- gives very simple directions on how to get from X to Y, using basic expressions such as “turn right” and “go straight”, along with sequential connectors such as “first”, “then” and “next”.
<i>Sustained monologue: putting a case (e.g. in a debate)</i>
- presents their opinion in simple terms, provided interlocutors are patient.
<i>Public announcements</i>
- delivers very short, rehearsed announcements of predictable, learnt content which are intelligible to recipients who are prepared to concentrate.

<i>Addressing audiences</i> - gives a very short, rehearsed, basic presentation on a familiar subject.
<i>Written production</i>
<i>Overall written production</i>
The student produces a series of simple phrases and sentences linked with simple connectors like “and”, “but” and “because”.
The student: <i>Creative writing</i> - produces a series of simple phrases and sentences about their family, living conditions, educational background, etc. - creates simple diary entries that describe activities (e.g. daily routine, outings, sports, hobbies), people and places, using basic, concrete vocabulary and simple phrases and sentences with simple connectives like “and”, “but” and “because”. <i>Reports and essays</i> - produces very simple texts on familiar subjects of interest, linking sentences with connectors like “and”, “because” or “then”. - gives their impressions and opinions about topics of personal interest (e.g. lifestyles and culture, stories), using basic everyday vocabulary and expressions.

c) Interaction activities- Veprimtari ndërvepruese

Nxënësi e mëson dhe e përdor më mirë gjuhën angleze kur ai vendoset në situata ndërveprimi me gojë ose me shkrim dhe shkëmben ide me një ose më shumë bashkëbisedues.

Që të jetë efektiv, ndërveprimi duhet t'i afrohet sa më shumë situatave autentike dhe të ngjashme me jetën reale, ku shkëmbimi i informacionit tashmë është një nevojë për secilin nga ne. Ndërveprimi me shkrim po merr gjithnjë e më shumë rëndësi në jetën e përditshme si pasojë e zhvillimit të rrjeteve sociale dhe mjeteve të lëvizshme të komunikimit: e-mail, mesazhe SMS, postime në Twitter, forume diskutimesh, shkrime bashkëpunuese të teksteve online, etj.

Tabela 8: Veprimtari që zhvillon nxënësi kur ndërvepron me të tjerët, të shpjeguara në formën e rezultateve të të nxënësit

INTERACTION ACTIVITIES	
<i>Oral interaction</i>	
<i>Overall oral interaction</i>	
The student communicates in simple and routine tasks requiring a simple and direct exchange of information on familiar and routine matters to do with work and free time; handles very short social exchanges but is rarely able to understand enough to keep conversation going of their own accord.	
The student: <i>Understanding an interlocutor</i> - understands what is said clearly, very slowly and directly to them in simple everyday conversation. <i>Conversation</i> - handles very short social exchanges using simple, everyday, polite forms of greeting and address. - makes and responds to invitations, suggestions and apologies.	

- expresses how they are feeling, using very basic stock expressions.
- asks and answers simple questions related to immediate personal needs or familiar topics (e.g. food, hobbies, school).

Informal discussion (with friends)

- discusses everyday practical issues in a very simple way when addressed clearly, slowly and directly.
- discusses what to do, where to go and makes arrangements to meet.

Obtaining goods and services

- gives and receive information about quantities, numbers, prices, etc.
- makes simple purchases by stating what is wanted and asking the price.

Information exchange

- communicates in simple and routine tasks requiring a simple and direct exchange of information.
- exchanges limited information on familiar and routine operational matters.
- asks for and provides personal information.
- asks and answers simple questions about an event (e.g. ask where and when it took place, who was there and what it was like).

Interviewing and being interviewed

- answers simple questions and responds to simple statements in an interview.

Using telecommunications

- given repetition and clarifications, participates in a short, simple phone conversation with a known person on a predictable topic, e.g. arrival times, arrangements to meet.

Written interaction

<i>Overall written interaction</i>
The student composes short, simple formulaic notes relating to matters in areas of immediate need.
The student: <i>Correspondence</i> - composes very simple personal letters expressing thanks and apology. - composes very short, simple notes, e-mails and text messages (e.g. to send or reply to an invitation, to confirm or change an arrangement). - composes a short text in a greetings card (e.g. for someone's birthday or to wish them a Happy New Year). <i>Notes, messages and forms</i> - fills in personal and other details on most everyday forms (e.g. to open a bank account, or to send a letter by recorded delivery).
<i>Online interaction</i>
<i>Online conversation and discussion</i> The student: - engages in basic social communication online (e.g. a simple message on a virtual card for special occasions, sharing news and making/confirming arrangements to meet). <i>Goal-oriented online transactions and collaboration</i> - responds to simple instructions and ask simple questions in order to accomplish a shared task online with the help of a supportive interlocutor.

d) Mediation activities – Veprimtari ndërmjetësimi

Ndërmjetësimi gjuhësor sipas Kuadrit të Përbashkët Evropian për Gjuhët dhe Volumit Shoqërues, ka të bëjë me mënyrën se si nxënësi ia shpjegon një material të cilin ai ka lexuar ose dëgjuar diku që nuk mund ta kuptojë atë material. Ndërmjetësimi gjuhësor përfshin një sërë veprimtarish që variojnë nga perifrazimi e deri te përkthimi. Ndërmjetësimi e vendos nxënësin në një situatë ku ai vlerëson të gjitha njohuritë dhe aftësitë e tij.

Tabela 9: Veprimtari që zhvillon nxënësi gjatë ndërmjetësimit gjuhësor, të shpjeguara në formën e rezultateve të të nxënit

MEDIATION ACTIVITIES
In mediation, the learner acts as a social agent who creates bridges and helps to construct or convey meaning, sometimes within the same language, sometimes across modalities (e.g. from spoken to signed or vice versa, in cross-modal communication) and sometimes from one language to another (cross-linguistic mediation). The focus is on the role of language in processes like creating the space and conditions for communicating and/or learning, collaborating to construct new meaning, encouraging others to construct or understand new meaning, and passing on new information in an appropriate form. The context can be social, pedagogic, cultural, linguistic or professional.
<i>Overall mediation</i>
The student uses simple words/signs to ask someone to explain something; recognises when difficulties occur and indicates in simple language the apparent nature of a problem. The student conveys the main point(s) involved in short, simple conversations or texts on everyday subjects of immediate interest, provided these are expressed clearly in simple language.
MEDIATING A TEXT

The student:

Relaying specific information in speech or sign

- relays (in Language B) the point made in short, clear, simple messages, instructions and announcements, provided these are expressed slowly and clearly in simple language (in Language A).

Relaying specific information in writing

- lists (in Language B) the main points of short, clear, simple messages and announcements (given in Language A), provided they are clearly and slowly articulated.

Processing text in speech or sign

- conveys (in Language B) the main point(s) contained in clearly structured, short, simple texts (in Language A), supplementing their limited repertoire with other means (e.g. gestures, drawings, words/signs from other languages) in order to do so.

Processing text in writing

- picks out and reproduces key words and phrases or short sentences from a short text within the learner's limited competence and experience.

Translating a written text in speech or sign

- provides a very simple, rough oral translation (into Language B) of routine information on familiar everyday subjects that is written in simple sentences (in Language A) (e.g. personal news, short narratives, directions, notices or instructions).

Translating a written text in writing

- uses simple language to provide an approximate translation (from Language A into Language B) of very short sentences on familiar and everyday themes that contain the highest frequency vocabulary; despite errors, the translation remains comprehensible.

Expressing a personal response to creative texts (including literature)

- states whether they liked a work or not and explain why in simple language.

Analysis and criticism of creative texts (including literature)

- identifies and briefly describes, in very basic formulaic language, the key themes and characters in very short, simple narratives involving familiar situations that contain only high frequency everyday language.

MEDIATING CONCEPTS

Collaborating in a group

The student:

Facilitating collaborative interaction with peers

- collaborates in simple, practical tasks, asking what others think, making suggestions and understanding responses, provided they can ask for repetition or reformulation from time to time.

Collaborating to construct meaning

- makes suggestions in a simple way.

Leading group work

The student:

Managing interaction

- gives very simple instructions to a co-operative group, given some help with formulation when necessary.

Encouraging conceptual talk

- asks what somebody thinks of a certain idea.

MEDIATING COMMUNICATION

The student:

Facilitating pluricultural space

- contributes to an intercultural exchange, using very simple words/signs to ask people to explain things and to get clarification of what they say;

Acting as an intermediary in informal situations (with friends)

- communicates (in Language B) the main point of what is said (in Language A) in predictable everyday situations, conveying back and forth information about personal wants and needs, provided other people help with formulation.

Facilitating communication in delicate situations and disagreements

- recognises when people disagree or when difficulties occur in interaction and adapt memorised, simple phrases to seek compromise and agreement.

5.4 Strategji komunikimi

Për të kryer detyrat që i jepen nxënësi duhet të përfshihet në veprimtari të shumta gjuhësore dhe të përdorë strategji komunikimi. Strategjitë që përdor nxënësi gjatë komunikimit konsiderohen si nyje lidhëse midis burimeve të nxënësit (kompetencat) dhe se çfarë ai mund të bëjë me ato (veprimtaritë komunikuese). Shumica e situatave përfshijnë llojshmëri veprimtarish dhe përdorim të më shumë se një aftësie ose shkathtësie. Strategjitë janë mjeti që nxënësi përdor për të mobilizuar dhe balancuar të gjitha burimet e tij, të aktivizojë të gjitha aftësitë e tij për të përmbushur plotësisht dhe me sukses detyrat që i jepen.

Tabela 10: Strategji që përdor nxënësi, të shpjeguara në formën e rezultateve të të nxënësit

RECEPTION STRATEGIES	
Identifying cues and inferring (spoken, signed and written)	The student: - Can exploit format, appearance and typographic features in order to identify the type of text: news story, promotional text, article, textbook, chat or forum, etc. - Can exploit numbers, dates, names, proper nouns, etc. to identify the topic of a text. - Can deduce the meaning and function of unknown formulaic expressions from their position in a text (e.g. at the beginning or end of a letter).
PRODUCTION STRATEGIES	
Planning	The student: - recalls and rehearses an appropriate set of phrases from their repertoire.

Compensating	- identifies what they mean by pointing to it (e.g. “I’d like this, please”).
Monitor and repair	- No descriptors available
INTERACTION STRATEGIES	
Turntaking	The student: - asks for attention;
Co-operating	- indicates when they are following;
Asking for clarification	- indicates that they did not follow; - signals non-understanding and asks for a word/sign to be spelt out.
MEDIATION STRATEGIES	
<i>Strategies to explain a new concept</i>	
Linking to previous knowledge	The student: - No descriptors available
Adapting language	- repeats the main point of a simple message on an everyday subject, using different formulation to help someone else understand it.
Breaking down complicated information	- No descriptors available

<i>Strategies to simplify a text</i>	
Amplifying a dense text	- No descriptors available
Streamlining a text	- identifies and mark (e.g. underline, highlight) the key sentences in a short everyday text.

5.5 Kompetenca shumë gjuhësore dhe shumë kulturore

Programi i lëndës së gjuhës angleze inkurajon të mësuarin e shumë gjuhëve dhe njohjen e shumë kulturave si faktorë që ndihmojnë nxënësin të zhvillojë kompetencën e komunikimit në gjuhë amtare dhe gjuhë të huaj. Kjo qasje thekson faktin se përvoja e nxënësit me gjuhët në kontekstet e tij kulturore zgjerohet, nga gjuha amtare në atë të shoqërisë në përgjithësi dhe më pas në gjuhët e popujve të tjerë (qoftë të mësuara në shkollë, apo nga përvoja të ndryshme në jetë). Nxënësi nuk i mban këto gjuhë dhe kultura të ndara, por përkundrazi ndërton një kompetencë komunikuese në të cilën kontribuojnë të gjitha njohuritë dhe përvojat gjuhësore dhe në të cilën gjuhët ndërlidhen dhe bashkëveprojnë. Në situata të ndryshme, nxënësi përdor pjesë të ndryshme të kësaj kompetence për të arritur komunikim efektiv me një bashkëbisedues të caktuar. Kjo qasje gjithashtu thekson rëndësinë që ka njohja e gjuhëve të tjera dhe kulturave të ndryshme duke ndihmuar nxënësin të kuptojë dhe të respektojë diversitetin gjuhësor dhe kulturor. Në këtë mënyrë, nxënësi zhvillon aftësi për të komunikuar në një shoqëri gjithnjë e më ndryshim dhe ndihmon që kjo shoqëri të jetë më tolerante dhe më e hapur. Integrimi i elementeve kulturore në mësimdhënie e inkurajon nxënësin të njohet me këndvështrime të ndryshme dhe gjithashtu të forcojë identitetin e tij kulturor, duke u bërë një qytetar më i angazhuar dhe i vetëdijshëm në shoqëri.

Nxënësi reflekton dhe dokumenton në Portofoli Evropian i Gjuhëve (ELP) përvoja të larmishme ndërkulturore të cilat e ndihmojnë në të nxënin e gjuhëve të huaja.

Tabela 11: Veprimtari që zhvillon nxënësi për të zhvilluar dhe forcuar kompetencën shumë gjuhësore dhe shumë kulturore, të shpjeguara në formën e rezultateve të të nxënit

PLURILINGUAL AND PLURICULTURAL COMPETENCE	
Building on pluricultural repertoire	The student: - recognises that their behaviour in an everyday transaction may convey a message different from the one they intend, and tries to explain this simply. - recognises when difficulties occur in interaction with members of other cultures, even though they may not be sure how to behave in the situation.
Plurilingual comprehension	- uses simple warnings, instructions and product information given in parallel in different languages to find relevant information.
Building on plurilingual repertoire	- uses a simple word/sign from another language in their plurilingual repertoire to make themselves understood in a routine everyday situation, when they cannot think of an adequate expression in the language being used.

5.6 Qëndrime dhe vlera

Në lëndën e gjuhës angleze nxënësi demonstroi qëndrimet dhe vlerat të përmbledhura si më poshtë:

Nxënësi:

- demonstroi besim dhe vullnet në punën dhe përpjekjet e tij për arritjen e rezultateve;

- respekton përpjekjet personale dhe ato në grup duke treguar gatishmëri për të bashkëpunuar;
- ndjek më vëmendje shokët kur flasin dhe respekton radhën e të folurit;
- përzgjedh fjalorin e duhur (nuk fyen, përdor fjalët e mirësjelljes etj);
- respekton bashkëfolësit pa dallime gjinore, besimi, ideje;
- demonstroi bashkëpunim dhe qëndrim etik gjatë punës në grup dhe në diskutime;
- mban qëndrimin e tij ndaj problemeve që dalin në klasë dhe në shkollë;
- tregon empati gjatë komunikimit me shokët e klasës;
- vlerëson kontributin e të tjerëve gjatë kryerjes së një detyre;
- njeh, respekton dhe pranon diversitetin gjuhësor dhe kulturor;
- është i ndërgjegjshëm për ndikimin e teknologjisë në gjuhë dhe komunikim;
- është i ndërgjegjshëm për kontributin e gjuhëve në zhvillimin e mendimit kritik.

5.7 Formimi kulturor dhe ndërkulturor

Mësimi i gjuhës angleze ka si objekt kryesor sigurimin e komunikimit mes folësve të kulturave ku flitet kjo gjuhë. Pavarësisht këtij funksioni fillestar, i cili është i rëndësishëm, komunikimi ndërgjuhësor ka një dimension më të thellë: njohjen e kulturës dhe historisë që përmbajnë gjuhët e huaja që nxënësi mëson. Ky dimension i mësimi të gjuhës angleze, që lidhet me komunikimin dhe kulturën, hedh bazat në arsimin fillor dhe forcohet në arsimin e mesëm të ulët dhe të lartë.

Në arsimin e mesëm të ulët, nxënësi vazhdon të eksplorojë lidhjet kulturore që kanë gjuhët. Gjuha angleze i mundëson nxënësit të kuptojë një univers të ri, të përballët me kultura të reja dhe të pasurojë njohuritë e tij kulturore. Dimension i kulturor, i domosdoshëm për dialogun shoqëror, ndihmon nxënësin të zgjerojë gjithnjë e më shumë horizontin e tij kulturor. Arsimi i mesëm i ulët ofron mundësi të ndryshme për nxënësit në pasurimin e përvojave për të komunikuar si veprimtari jashtë shkollore, festimi i ditës Evropiane të gjuhëve, shkëmbime kulturore të cilat

ndihmojnë në formimin dhe forcimin e marrëdhënieve që ata krijojnë në shkollë dhe shoqëri. Për më tepër, në këtë realitet të ri shtohet zhvillimi i rrjeteve digjitale.

5.8 Tiparet cilësore të gjuhës së folur

Tabela 12: Tiparet cilësore të gjuhës së folur të cilat përcaktojnë suksesin e nxënësit në realizimin e funksioneve komunikuese në klasën e gjashtë

QUALITATIVE FEATURES OF SPOKEN LANGUAGE –Grade 6	
Range	The student uses basic sentence patterns with memorized phrases, groups of a few words/signs and formulae in order to communicate limited information in simple everyday situations.
Accuracy	The student uses some simple structures correctly, but still systematically makes basic mistakes.
Fluency	The student makes themselves understood in very short utterances, even though pauses, false starts and reformulation are very evident.
Interaction	The student asks and answers questions and respond to simple statements; can indicate when they are following but is rarely able to understand enough to keep conversation going of their own accord.
Coherence	The student links groups of words with simple connectors like “and”, “but” and “because”.

Phonology	Pronunciation is generally clear enough to be understood, but conversational partners will need to ask for repetition from time to time. A strong influence from the other language(s) they speak on stress, rhythm and intonation may affect intelligibility, requiring collaboration from interlocutors. Nevertheless, pronunciation of familiar words is clear.
-----------	--

5.9 Shembuj të veprimtarive për përmbushjen e rezultateve të të nxënit (RN)

Në këtë rubrikë paraqiten disa shembuj të veprimtarive që mund të përdoren nga mësuesi për përmbushjen e rezultateve të të nxënit në veprimtari të ndryshme që kryen nxënësi.

Tabela 13. Shembuj të veprimtarive për përmbushjen e RN-ve të komunikimit online

EXAMPLE OF USE IN DIFFERENT DOMAINS FOR DESCRIPTORS OF ONLINE INTERACTION		
ONLINE INTERACTION		
<i>Online conversation and discussion</i>		
The student engages in basic social communication online (e.g. a simple message on a virtual card for special occasions, sharing news and making/confirming arrangements to meet).		
Situation (and roles)	Personal	making contact online with remote friends and/or family to catch up on personal news and plans
	Public	public postings to a festival/event website
	Occupational	as a contributor to a simple departmental online forum on familiar topics

	Educational	in the Q&A section of a school learning platform
--	-------------	--

Tabela 14. Shembuj të veprimtarive për përmbushjen e RN-ve të ndërmjetësimit gjuhësor

EXAMPLES OF USE IN DIFFERENT DOMAINS FOR DESCRIPTORS OF MEDIATION ACTIVITIES		
MEDIATION ACTIVITIES		
<i>Mediating a text</i>		
Relaying specific information in speech or sign		
1. The student relays (in Language B) the point made in short, clear, simple messages, instructions and announcements, provided these are expressed slowly and clearly in simple language (in Language A).		
Text discourse environment) (and	Personal	announcements of personal interest such as birthdays, simple messages left for family or housemates about meeting times or requests to complete tasks such as taking out the rubbish, etc.
	Public	at airports, stations and on planes, trains and buses about routes, times of arrival or departure, changes in platform or gate, weather forecasts.
	Occupational	simple messages left by customers,
	Educational	information about a school trip, messages about school opening/ closing times in response to inclement weather, information about class tasks or homework
<i>Mediating concepts</i>		

Leading group work		
1. The student gives very simple instructions to a co-operative group, given some help with formulation when necessary.		
Situation (and roles)	Personal	[not applicable]
	Public	as a member/chair/moderator at a community meeting with a specific, clearly defined goal; at a festival working with a group, with a specific goal.
	Occupational	at a meeting on procedures, during collaborative work on a project.
	Educational	during a clearly structured collaborative activity at school.

Tabela 15. Shembuj të lidhjes së kompetencave të lëndës dhe strategjive për përmbushjen e rezultateve të të nxënës

Text/title	Strategy	Task	Linguistic Competence	Sociolinguistic Competence	Pragmatic Competence
Inviting a friend to a party	Dialogue completion	Making and responding to invitations	Modal verbs (can, would like), question forms.	Levels of formality in friendly invitations.	Short informal message / dialogue
A short biography	Reading and information gap	Writing about someone's life	Past Simple; connectors (then, after that)	Awareness of respectful tone in biographical texts	Chronological narrative

6 METODOLOGJIA E MËSIMDHËNIES

6.1 Qasja e orientuar drejt veprimit (Action-oriented approach)

Metodologjia bazë në mësimdhënien e gjuhës angleze bazohet në qasjen e orientuar drejt veprimit (action-oriented approach) e cila ka në fokus aftësimin e nxënësit për të vepruar dhe shprehur në situata të ndryshme nga jeta reale. Në këtë qasje, nxënësi paraqitet si një pjesëtar i shoqërisë (social agent), duke promovuar së pari autonominë dhe përfshirjen e tij në procesin e të nxënës.

Bazuar në këtë qasje programi i gjuhës angleze nuk është një program linear i strukturave gjuhësore, ose një grupi njohurish dhe funksionesh gjuhësore, por është një program i bazuar në analizën e nevojave të nxënësit, të orientuara drejt detyrave të jetës reale dhe të ndërtuara rreth nocioneve dhe funksioneve gjuhësore të zgjedhura për këtë qëllim. Kjo promovon një perspektivë ku merren në konsideratë aftësitë se çfarë është në gjendje të bëjë nxënësi. Gjithashtu mësuesi planifikon duke filluar nga nevojat që ka nxënësit për të komunikuar në një botë reale dhe më pas i përshtat ato me rezultatet e të nxënës dhe mënyrën e vlerësimit (backward planning/design).

Kur nxënësi konsiderohet si një pjesëtar i shoqërisë në përdorimin e gjuhës, ai përfshihet në procesin e të nxënës duke njohur më mirë natyrën sociale të gjuhës dhe përdorimin e saj në vend që thjesht të mësojë rreth gjuhës si një lëndë mësimore. Qasja e orientuar drejt veprimit e merr në konsideratë gjithashtu kompetencën shumë gjuhësore dhe shumë kulturave, duke i mundësuar nxënësit të përdorë të gjitha burimet e tij gjuhësore kur është e nevojshme, duke e inkurajuar ata të shohë dhe dallimet midis gjuhëve dhe kulturave.

Metodologjitë e mësimdhënies janë mjaft të rëndësishme për të realizuar një mësimdhënie efektive të orientuar drejt veprimit.

Mësuesit e gjuhës angleze, duke mos lënë mënjane metodat tradicionale të mësimdhënies, duhet të përdorin gjerësisht metodën komunikuese në mësimdhënie. Qëllimi i kësaj metode është që në orën e mësimit gjuha e përdorur të jetë sa më afër gjuhës që përdoret në jetën e përditshme. Kjo do të thotë që mësuesi duhet t'i mësojë nxënësit jo “si të flasin” por “çfarë të flasin” dhe “kur të flasin”.

1. Mësimdhënie me në qendër nxënësin

Nxënësit janë në qendër të procesit të mësimdhënies i cili ndërtohet në varësi të nevojave, aftësive dhe interesave të nxënësve. Nxënësit e një klase janë të ndryshëm dhe kanë stile të ndryshme për sa i përket mënyrës se si ata nxënë: individualisht, në grup, nën udhëheqjen e mësuesit, të pavarur, me anë të mjeteve konkrete etj. Shembuj të mësimdhënies me në qendër nxënësin përfshijnë diskutimin, lojërat, simulimet, zbulimin dhe zgjidhjen e problemeve.

2. Të nxënit bashkëveprues

Të nxënit bashkëveprues është një metodë e mësimdhënies dhe të nxënit, ku nxënësit bashkohen për të eksploruar më tej konceptet e mësuara, për të krijuar projekte të ndryshme. Të mësuarit bashkëveprues ndihmon në zhvillimin e aftësive të komunikimit, zhvillon aftësitë sociale të nxënësve, promovon vetëvlerësimin e tyre dhe i bën ata nxënës autonomë.

3. Mësimdhënie e diferencuar

Mësimdhënia e diferencuar ndihmon mësuesit të angazhojnë në orën e mësimit çdo nxënës duke ju përshtatur stilit të tyre specifik të të nxënit. Mësimdhënia e diferencuar ofron një mënyrë për të përmbushur të gjitha nevojat e nxënësve duke i inkurajuar ata të shprehin atë që kanë mësuar në mënyra të ndryshme.

4. Integrimi i aftësive gjuhësore

Të katër aftësitë gjuhësore (të dëgjuarit, të lexuarit, të folurit dhe të shkruarit) duhet të integrohen tërësisht në mësimdhënien dhe të nxënit e gjuhës së huaj. Kjo metodologji holistike pasqyron natyrën komplekse të përdorimit të gjuhës në jetën reale dhe i përgatit më mirë nxënësit për komunikim efektiv në kontekste të ndryshme.

5. Përdorimi i teknologjisë dhe Inteligjencës Artificiale (IA)

Kjo metodologji përdor teknologjinë dhe inteligjencën artificiale për të krijuar përvoja të personalizuar dhe ndërvepruese të të nxënit. Përfshirja e teknologjisë dhe IA në metodologjitë e mësimit të gjuhës së huaj ofron një përvojë dinamike, të personalizuar dhe tërheqëse dhe përgatit më mirë nxënësit për komunikim në botën reale në gjuhën e huaj që po mësojnë.

6. Të nxënit bazuar në projekt

Të nxënit bazuar në projekt përfshin një qasje dinamike në klasë dhe një metodë mësimdhënieje përmes së cilës nxënësit fitojnë njohuri më të thellë duke eksploruar aktivisht sfidat dhe problemet e botës reale. Të nxënit bazuar në projekt krijon praktika të reja mësimore, të cilat pasqyrojnë mjedisin aktual ku nxënësit jetojnë dhe mësojnë, vendos kërkesa të reja për nxënësit dhe mësuesit për të sfiduar praktikat tradicionale në mësimin e gjuhëve të huaja.

7. Të nxënit bazuar në detyra

Mësuesi organizon mësimin rreth detyrave që nxënësit kryejnë duke përdorur gjuhën e huaj që po mësojnë. Këto detyra imitojnë aktivitetet e botës reale dhe kërkojnë që nxënësit të përdorin komunikim autentik. Fokusi është në arritjen e rezultateve të të nxënit përmes përdorimit të gjuhës, gjë që i ndihmon nxënësit të zhvillojnë aftësitë e tyre gjuhësore në mënyrë natyrale.

8. Të nxënit social dhe emocional

Kjo metodologji gërsheton parimet e të nxënit social dhe emocional (vetëdija, vetë-menaxhimi, ndërgjegjësimi social, aftësitë e marrëdhënieve dhe vendimmarrja e përgjegjshme) në të nxënit e gjuhëve të huaja, duke theksuar zhvillimin e inteligjencës emocionale të nxënësve krahas aftësive gjuhësore. Mësuesit krijojnë një mjedis të sigurt dhe gjithëpërfshirës ku nxënësit ndihen të sigurt për të shprehur ndjenjat e tyre dhe të mbështesin njëri-tjetrin.

9. Qëndrueshmëria mjedisore

Kjo metodologji i inkurajuar nxënësit të ndër veprojnë me mjedisin e tyre dhe ta përdorin gjuhën në mënyrë autentike dhe kuptimplote. Përfshirja në orën e mësimit të ndryshimeve klimatike dhe çështjeve të tjera globale me të cilat po përballet shoqëria e bën mësimin e gjuhës së huaj më tërheqës, praktik dhe efektiv.

10. Edukimi për Median dhe Informacionin (EMI)

Edukimi për median dhe informacionin është një metodologji që ndërthur mësimin e aftësive gjuhësore me zhvillimin e mendimit kritik, vlerësimin e informacionit dhe përdorimin e tij në mënyrë të përgjegjshme. Integrimi i EMI në mësimdhënien e gjuhës së huaj krijon një mjedis mësimor dinamik që përgatit nxënësit për komunikim efektiv dhe pjesëmarrje aktive në shoqërinë e një epoke digjitale.

11. Integrimi i qasjes STEAM (Science, Technology, Engineering, the Arts and Mathematics)-

Nxënësi harton projekte ose detyra duke vënë në përdorim njohuritë e marra në matematikë, në lëndët shkencore dhe në art. Kjo qasje ndihmon nxënësit të zhvillojnë aftësitë e shekullit 21 si bashkëpunimi, krijimtaria, dhe të menduarit kritik.

6.2 Roli i situatave praktike në lëndën e gjuhës angleze

Një ndër mënyrat më efektive për të ndërtuar kuptim të qëndrueshëm dhe të thelluar të njohurive dhe koncepteve gjuhësore në arsimin e mesëm të ulët është përfshirja e situatave reale dhe praktike në procesin e të nxënit. Situatat e të nxënit në lëndën e gjuhës angleze mund të zgjasin një ose disa orë mësimi. Këto situata ndihmojnë që nxënësi t'i përdorë njohuritë e marra në jetën e tij të përditshme pa vështirësi dhe në interes të tij. Mësimi nëpërmjet situatave reale, si biseda në dyqan, diskutime në klube, ose aktivitete shoqërore, i bën nxënësit të ndihen më të angazhuar dhe të motivuar në orën e mësimit. Duke u përfshirë në situata nga jeta reale nxënësit përmirësojnë aftësinë e të dëgjuarit dhe të folurit. Përballja me sfida reale i ndihmon nxënësit të zhvillojnë aftësitë e tyre të mendimit kritik dhe të zgjidhjes së problemeve, duke i përgatitur ata më mirë për situata të ndryshme në jetë. Pavarësisht metodave të përdorura mësuesi duhet të ketë parasysh që nxënësi ka fituar:

- kompetencat e duhura;
- aftësinë për t'i përdorur këto kompetenca;
- aftësinë për të përdorur strategjitë e duhura në vënien e kompetencave në veprim.

6.3 Roli i projekteve kurrikulare në lëndën e gjuhës angleze

Projektet kurrikulare përbëjnë një komponent të rëndësishëm të procesit mësimor në lëndën e gjuhës angleze në arsimin e mesëm të ulët, pasi ato i japin mundësi nxënësve të zbatojnë njohuritë e fituara në mënyrë të pavarur, funksionale dhe krijuese, përtej detyrave standarde të tekstit shkollor. Projektet kurrikulare inkurajojnë nxënësit të praktikojnë aftësitë gjuhësore dhe të shprehin qartë idetë e tyre. Angazhimi në projekte i motivon nxënësit të jenë aktiv në procesin e të nxënës dhe të bashkëpunojnë me njeri tjetrin duke zhvilluar aftësitë e tyre sociale, mendimin kritik dhe aftësitë për zgjidhjen e problemeve. Gjithashtu projektet kurrikulare përfshijnë elemente kulturore, duke ndihmuar nxënësit të kuptojnë më mirë kulturën e vendeve anglisht folëse dhe të zhvillojnë një ndjenjë të respektit për diversitetin kulturor.

Projektet mund të ndërtohen rreth temave që lidhen drejtpërdrejt me jetën e përditshme ku nxënësit zgjidhin probleme reale dhe marrin vendime të përgjegjshme.

Në këtë proces, roli i mësuesit është ai i *udhëheqësit/organizuesit dhe mentorit*, edhe i një modeli pozitiv komunikimi dhe bashkëpunimi duke i ndihmuar nxënësit që:

- të formulojnë pyetje hulumtuese,
- të planifikojnë hapat e punës,
- të mbledhin dhe të analizojnë të dhëna,
- të interpretojnë rezultatet,

- të prezantojnë në mënyrë të qartë përfundimet e tyre.

Projektet gjithashtu ofrojnë mundësi për integrim ndërdisiplinor, duke lidhur gjuhën angleze me matematikën, me shkencën, teknologjinë, ekonominë, gjeografinë apo edukimin qytetar, duke i përgatitur nxënësit për sfida reale që kërkojnë mendim kompleks dhe bashkëpunim.

6.4 Portofoli Evropian i Gjuhëve (PEGJ)

Portofoli Evropian të Gjuhëve (PEGJ), i akredituar nga Këshilli i Evropës për t'u përdorur si dokument kurrikular, është hartuar për tre qëllime kryesore:

- a. të mbështesë dhe të zhvillojë autonominë e nxënësit;
- b. të forcojë ndërgjegjësimin ndërkulturor të nxënësit;
- c. të promovojë plurilingualizmin.

PEGJ ka dy funksione:

- a. **Raportues**- tregon aftësitë e nxënësit në lidhje me gjuhët e huaja që ai di ose po mëson, duke dhënë informacion rreth përvojave dhe shembuj konkretë mbi arritjet e tij në këto gjuhë. Rëndësia e funksionit raportues të PEGJ-it ndryshon sipas moshës së nxënësit.
- b. **Pedagogjik**- PEGJ është hartuar me synimin e bërjes transparent të procesit të të nxënit të gjuhëve, duke ndihmuar nxënësin të zhvillojë kapacitetin për reflektim dhe vetëvlerësim. Ky funksion përkon me synimet e Këshillit të Evropës për forcimin dhe zhvillimin e autonomisë të nxënësit.

Portofoli Evropian i Gjuhëve (PEGJ) përbëhet nga tri pjesë:

1. *Pasaporta Gjuhësore*
2. *Biografia Gjuhësore*
3. *Dosja*

Detyrat e portofolit mund të jenë punime të kryera në klasë dhe/ose jashtë saj, dëshmi e kontributeve dhe talentit të nxënësit të cilat nxënësi i për zgjedh bazuar në përshkruesit e Biografisë Gjuhësore tek PEGJ për një aftësi të caktuar (të lexuarit, të dëgjuarit, të folurit, të shkruarit) dhe nivelit përkatës. Detyrat duhet të përfshijnë të gjitha aftësitë e gjuhës (të folurit, të dëgjuarit, të shkruarit dhe të lexuarit).

Duke qenë një dokument kurrikular mësuesi duhet të planifikojë veprimtari të larmishme që nxënësi të punojë me këtë dokument si p.sh.: punë në grup, punë në çift, ushtrime të krijuara nga nxënësit, diskutime etj. (orët e PEGJ planifikohen brenda orëve të projektit).

Në udhëzuesit kurrikular për lëndën e gjuhës së huaj do të përshkruhen veprimtari praktike për përdorimin e PEGJ në klasë.

6.5 Puna me nxënësit me nevoja të veçanta në lëndën e gjuhës angleze

Në mësimin e gjuhës angleze, është e rëndësishme që të gjithë nxënësit të ndihen të përfshirë. Disa nxënës mund të përballen me sfida që lidhen me të kuptuarit e koncepteve abstrakte, me ritmin e të mësuarit ose me aftësitë për të zbatuar njohuritë në. Roli i mësuesit është të ofrojë mbështetje të personalizuar dhe të krijojë mjedise që nxisin zhvillimin e këtyre aftësive, duke përdorur qasje të ndryshme si:

- ofrimi i ushtrimeve të përshtatura dhe graduale që përforcojnë kuptimin bazë të koncepteve gjuhësore;
- përdorimi i mjeteve konkrete, ilustrimeve, skemave, vizualizimeve dhe simulimeve digjitale që ndihmojnë nxënësit të lidhin njohuritë gjuhësore me përvojën konkrete;
- organizimi i punës në grupe të vogla ose në çift, duke inkurajuar ndihmën dhe shkëmbimin e ideve mes nxënësve;
- ofrimi i udhëzimeve të qarta dhe strukturimit të pyetjeve që nxisin të menduarit hap pas hapi;
- përdorimi i teknologjisë arsimore (aplikacione, platforma, video mësimore) që ofrojnë mundësi të ndryshme për t'u praktikuar.

6.6 Puna me nxënësit e talentuar në lëndën gjuhës angleze

Nxënësit që tregojnë interes të shtuar në lëndën e gjuhës angleze shpesh kanë nevojë për detyra dhe sfida që i ndihmojnë të thellojnë të kuptuarit, të zhvillojnë mendimin kritik dhe krijues, si dhe të zbatojnë njohuritë në mënyrë fleksibël në situata të reja. Mësuesi ka rolin e udhëheqësit dhe motivuesit, duke i inkurajuar këta nxënës:

- të përballen me detyra të hapura, kërkojnë analiza të thelluara, krahasime, përgjithësime, argumentim, etj.;
- të krijojnë vetë situata problemore, skenarë ose pyetje që nxisin zgjidhje kreative dhe të argumentuara;
- të marrin pjesë në diskutime, debate ose analiza mbi tematika dhe probleme aktuale për të shprehur dhe mbrojtur idetë e tyre;
- të angazhohen në lojëra logjike, sfida mendore, ose ushtrime që stimulojnë mendimin deduktiv dhe aftësitë analitike;
- të marrin pjesë në konkurse debatesh, konkurse esesh, etj.

7 VLERËSIMI I NXËNËSVE

Në mësimin e gjuhës angleze, vlerësimi i nxënësve në arsimin e mesëm të ulët është pjesë shumë e rëndësishme e procesit mësimor dhe ndihmon mësuesin të kuptojë se sa mirë po i mësojnë nxënësit njohuritë dhe aftësitë që lidhen me kompetencat e kësaj lënde. Në lëndën e gjuhës angleze qëllimi i vlerësimit nuk është vetëm vendosja e një note, por:

- t'i japë nxënësit mundësi të kuptojë progresin e tij, të mësojë nga gabimet duke reflektuar të përmirësojë njohuritë dhe aftësitë, si dhe të motivohet për të ecur përpara;
- të ndihmojë mësuesin të kuptojë sa mirë nxënësit i kanë kuptuar koncepte dhe po i zbatojnë ato;
- të ndihmojë mësuesin të përmirësojë mënyrën e mësimdhënies;

7.1 Llojet e vlerësimit në lëndën e gjuhës angleze

Vlerësimi diagnostikues (vlerësimi si proces të nxëni)

Ky lloj vlerësimi bëhet në fillim të vitit shkollor ose të një kapitulli të ri. Mësuesi zbulon njohuritë që nxënësi ka dhe identifikon çfarë ka nevojë të përsëritet ose të mësohet më mirë. Ky vlerësim ndihmon mësuesin të planifikojë më mirë mësimin, duke përshtatur ritmin dhe mënyrat e punës me nevojat e nxënësve.

Ky vlerësim mund të realizohet:

- me pyetje të thjeshta dhe të drejtpërdrejta;
- me ushtrime të shkurtra orientuese;
- me kuice të shkurtra;
- me lojëra ose biseda reflektuese,
- fisha vetëvlerësimi, etj.

Vlerësimi formues (vlerësimi i vazhduar, vlerësimi për të nxënë)

Ky vlerësim bëhet gjatë gjithë procesit mësimor, në çdo mësim, për të parë si po ecin nxënësit. Ai ndihmon nxënësit dhe mësuesin të kuptojnë nëse janë në rrugën e duhur dhe çfarë duhet përmirësuar në punën e tyre para se të arrijnë vlerësimin përmbledhës ose përfundimtar.

Teknika të vlerësimit formues janë:

- vlerësimi i punës në grupe;
- vëzhgimi i angazhimit dhe pjesëmarrjes gjatë mësimin;
- detyrat e përditshme dhe projektet e vogla;

- vlerësimi i diskutimeve dhe argumentimi i zgjidhjeve;
- vlerësimi i përgjigjeve gjatë mësimit;
- vetëvlerësimi dhe vlerësimi nga bashkëmoshatarët, etj.

Vlerësimi përmbledhës (vlerësimi periodik, vlerësimi i të nxënit)

Ky vlerësim bëhet pas një periudhe mësimore, ose pas një kapitulli dhe mat atë që nxënësi ka arritur të mësojë. Mund të realizohet me teste, detyra individuale me shkrim, projekte përmbyllëse. Kjo zakonisht shoqërohet me notë dhe ndihmon mësuesin, nxënësin dhe prindërit të kuptojnë progresin dhe arritjet.

7.2 Parime të rëndësishme të vlerësimit të nxënësit në lëndën e gjuhës angleze

- Vlerësimi duhet të ndihmojë nxënësit të mësojnë më mirë, të kuptojnë dhe të reflektojnë mbi gabimet e tyre.
- Detyrat dhe pyetjet e vlerësimit duhet të matin aftësitë dhe njohuritë që nxënësit duhet të zhvillojnë sipas kompetencave të gjuhës angleze.
- Vlerësimi duhet të jetë i qartë dhe i drejtë për të gjithë nxënësit, pavarësisht aftësive të tyre.
- Vlerësimi duhet të inkurajojë nxënësit të besojnë në vetvete dhe të kuptojnë që gabimi është pjesë e të nxënit.
- Mësuesi duhet të përdorë shumë forma vlerësimi, si: përgjigjet me gojë, ushtrimet, punën me materiale konkrete, projektet, vizatimet, punën në grup, detyrat e shtëpisë etj.

Ky proces ndihmon që vlerësimi të bëhet një mjet i dobishëm dhe i kuptueshëm për të gjithë, jo vetëm një "kontroll" për nota, por një mënyrë për të ndihmuar nxënësit të rriten dhe të përmirësohen çdo ditë në mësimin e gjuhës angleze.

7.3 Shembuj të niveleve të arritjes për vlerësimin e rezultateve të të nxënit (RN)

Në këtë rubrikë paraqiten shembuj të niveleve të arritjes për vlerësimin e rezultateve të të nxënit në tematika të ndryshme.

Tabela 16. Shembuj të niveleve të arritjes për vlerësimin e RN

Example 1. Learning outcome (LO): -The student discusses what to do, where to go and make arrangements to meet to go shopping on a weekend.				
Level of achievement	Very Well	Well	Satisfactory	Poor
Description	The student discusses shopping plans using at least four well-structured sentences, including suggestions about what to buy, where to go, and when to meet. They correctly use shopping-related question forms such as “How much...?”, “What size...?”, “Do you have...?”,	The student discusses general shopping plans in two to three complete sentences, mentioning a location and meeting time. They use 2–3 interrogative structures correctly, related to shopping, and show good control of basic vocabulary and grammar.	The student makes simple suggestions about shopping in one or two sentences, with minor errors in grammar or vocabulary. They attempt to ask 1–2 basic questions, though some may be incomplete or awkwardly structured.	The student provides unclear or incomplete responses. They may name a shop or time, but with frequent grammatical errors or incorrect use of key vocabulary (e.g., failing to form basic shopping questions). Communication is limited and disjointed.

	showing accuracy and fluency.			
Exampe 2. Learning outcome (LO): -The student produces a series of simple phrases and sentences when talking about their family members.				
Level of achievement	Very Well	Well	Satisfactory	Poor
Description	The student produces 4 or more complete and varied sentences describing family members, including names, ages, relationships, and additional details (e.g., jobs or hobbies). Vocabulary is appropriate and varied, and sentence structure is accurate.	The student produces 2–3 accurate sentences about family members, including at least two basic details such as name, age, or relationship. Vocabulary and grammar are mostly correct, and meaning is clear.	The student produces 1–2 short sentences with limited vocabulary, and some errors in grammar. While structure may be basic, the main idea is understandable.	The student struggles to form complete sentences, may only name family members, and uses inaccurate or incomplete language. Communication is unclear or minimal.

Tabela 17. Shembull për vlerësimin e e detyrave me shkrim

<i>Written assessment grid</i>

Overall	The student writes a series of simple phrases and sentences linked with simple connectors like “and”, “but” and “because”. Longer texts may contain expressions and show coherence problems that make the text hard to understand.
Range	The student uses basic sentence patterns with memorised phrases, groups of a few words and formulae in order to communicate limited information, mainly in everyday situations.
Coherence	The student links groups of words with simple connectors like “and”, “but” and “because”.
Accuracy	The student uses simple structures correctly, but still systematically makes basic mistakes. Errors may sometimes cause misunderstandings.
Description	The student writes very short, basic descriptions of events, past activities and personal experiences; writes short, simple, imaginary biographies and simple poems about people.
Argument	Not applicable

8 BURIMET DHE MATERIALET DIDAKTIKE

Gjatë procesit mësimor të gjuhës angleze, përdorimi i burimeve të ndryshme ndihmon në zhvillimin e aftësive komunikative dhe në kuptimin e thellë të strukturave gjuhësore. Materialet konkrete, vizuale dhe teknologjike krijojnë mundësi që nxënësit të mësojnë në mënyrë aktive dhe të zbatojnë njohuritë në situata reale. Mësuesi integron mjete të ndryshme për të bërë mësimin sa më të qartë dhe të aksesueshëm për të gjithë nxënësit dhe i ndihmon ata të ndërtojnë dijet e tyre, t'i konkretizojnë njohuritë e marra, të nxënë në mënyrë të pavarur, t'i përdorin dijet në jetën praktike, të zhvillojnë aftësitë e të menduarit kritik e krijues, të bashkëveprojnë me shokët e shoqet e klasës. Disa nga mjetet më të përdorura didaktike janë:

tekstet mësimore, fletoret e punës, revistat, enciklopeditë, fjalorët, antologjitë, media, aplikacionet ose platformat për mësimin e gjuhës, materialet mësimore të hartuara ose të përshtatura nga mësuesi, vepra letrare dhe libra të tjerë në gjuhë të huaja që janë në bibliotekën e shkollës, etj.

Gjatë shpjegimit, mësuesi përdor gjuhë të qartë dhe të thjeshtë, fjali të shkurtra dhe një fjalor të përshtatur për moshën dhe nivelin e nxënësve. Mësuesi zgjedh shembuj konkretë dhe ushtrime të personalizuar, duke siguruar mbështetje shtesë për nxënësit që kanë nevojë.

8.1 Përdorimi i teknologjisë si mjet dhe teknikë mësimore

Në arsimin e mesëm të ulët, përdorimi i teknologjisë në orët e gjuhës angleze është një mundësi shumë e mirë për të ndihmuar nxënësit të zhvillojnë aftësitë e komunikimit, krijimtarisë dhe të kuptojnë lidhjen e gjuhës me kulturën dhe shoqërinë. Qasja ndërevepruese, e cila përfshin përdorimin e platformave digjitale, aplikacioneve dhe burimeve multimediale, inkurajon nxënësit të angazhohen dhe të eksplorojnë tema të ndryshme në mënyrë krijuese. Klasat e pajisura me mjete si tabela interaktive dhe burime online ndihmojnë në krijimin e një mjedisi mësimor motivues, ku gjuha mësohet në një kontekst dinamik dhe praktik, duke i përgatitur nxënësit për sfida të ndryshme të komunikimit në botën reale. Më poshtë listohen disa mënyra për përdorimin e teknologjisë në lënen e gjuhës angleze.

- Përdorimi i postës elektronike dhe mediave sociale për shkëmbim informacioni.
- Përdorimi i internetit për të shfrytëzuar faqet e ëeb –it të rekomanduara nga mësuesi si burim informacioni.
- Përdorimi i platformave digjitale për mësimin e gjuhëve (Akelius digital learning platform¹).
- Përdorimi i aplikacioneve të ndryshme për hartimin e testeve; pyetësorëve, etj.
- Përdorimi i tabelave interaktive për të angazhuar nxënësit në aktivitete interaktive, prezantime multimediale dhe lojëra virtuale.
- Përdorimi i përmbajtjeve multimediale si video, podkaste, YouTube, filma.
- Etj.

¹ <https://languages.akelius.com/>

Në udhëzuesit kurrikularë për lëndën e gjuhës angleze do të përshkruhen përdorimi i burimeve dhe materialeve didaktike përfshirë teknologjinë.

9 ANALIZA SASIORE E PROGRAMIT TË GJUHËS ANGLEZE NË KLASË TË GJASHTË

<i>Klasa VI</i>	<i>Përmbajtja e lëndës së gjuhës angleze</i>	100%
	<i>Formimi kulturor dhe ndërkulturor</i>	40%
	<i>Gramatikë</i>	30%
	<i>Formimi gjuhësor</i>	20%
	<i>Projekti dhe puna me Portofolin Evropian të Gjuhëve (PEGJ)</i>	10%

<i>Klasa VI</i>	<i>Zhvillimi i kompetencave të lëndës</i>	100%
	<i>Kompetenca gjuhësore</i>	60%
	<i>Kompetenca sociogjuhësore</i>	10%
	<i>Kompetenca pragmatike</i>	30%

Ndarja e kohës mësimore për zhvillimin dhe forcimin e kompetencave të lëndës së gjuhës angleze e ndihmon mësuesin të strukturojë përmbajtjen mësimore, të hartojë rezultate të nxënësit të matshme dhe të arritshme për moshën dhe nivelin gjuhësor të nxënësve, si dhe të zhvillojë aktivitete në

orën e mësimi që fuqizojnë kompetencën e komunikimit në gjuhë të huaj. Në klasën e gjashtë, përqindja më e lartë (60%) i kushtohet **kompetencës gjuhësore**, duke theksuar rëndësinë e pasurimit të fjalor, saktësisë në drejtshkrim dhe shqiptim dhe strukturë të saktë gramatikore të fjalive në të shkruar dhe të folur. Koha që i kushtohet **kompetencës pragmatike** (30%) rritet në këtë klasë duke ndihmuar nxënësin të përdorë gjuhës angleze në situata të njohura komunikimi (si përshkrimi i vetes dhe mjedisit, shprehja e mendimeve apo kërkesa për informacion), duke forcuar koherencën dhe qartësinë në të shprehurin e ideve. **Kompetenca sociogjuhësore** (10%) vazhdon të zhvillohet më tej duke planifikuar veprimtari në të cilat nxënësit ndërveprojnë në situata të thjeshta nga jeta e përditshme duke demonstruar sjellje të përshtatshme sociale dhe kulturore.

Klasa VI	Veprimtari gjuhësore	100%
	<i>Veprimtari që zhvillon nxënësi për të marrë informacion (Të dëgjuarit dhe të lexuarit)</i>	30%
	<i>Veprimtari që zhvillon nxënësi për të prodhuar informacion. (Të folurit dhe të shkruarit)</i>	20%
	<i>Veprimtari që zhvillon nxënësi kur ndërvepron me të tjerët (Të folurit dhe të shkruarit)</i>	45%
	<i>Veprimtari që zhvillon nxënësi për të analizuar/ interpretuar/sintetizuar informacionin (Ndërrimetimi gjuhësor- Të folurit dhe të shkruarit)</i>	5%

Veprimtaritë gjuhësore të shprehura në formën e rezultateve të të nxënës ndihmojnë mësuesin të planifikojë lloje të ndryshme aktiviteteve që zhvillojnë aftësi gjuhësore të balancuara dhe të orientuara drejt përdorimit të gjuhës në situata nga jeta reale për të arritur këto rezultate. Në klasën e gjashtë veprimtaritë ndërvepruese (45%) përbëjnë pjesën më të madhe të kohës mësimore, pasi qëllimi kryesor është që nxënësi të praktikojë gjuhën angleze për të komunikuar në mënyrë të thjeshtë përmes dialogjeve, lojës me role dhe situatave nga jeta e përditshme në shkollë, familje, shoqëri. Marrja e informacionit (30%), përmes dëgjimit të njoftimeve, prezantimeve, bisedave në televizion, radio, podcaste, etj dhe leximit të

teksteve të përshtatura për këtë moshë dhe nivel, ndihmon nxënësin në përvetësimin e strukturave dhe fjalorit të nevojshëm për ta kuptuar sa më mirë informacionin e dëgjuar ose të lexuar. Mësuesi planifikon veprimtari ku nxënësit i duhet të prodhojë informacion (20%). Këto veprimtari ndihmojnë nxënësin të shprehet lirshëm, të përshkruajë përvoja dhe të formulojë përgjigje të strukturuar saktë kur flet dhe kur shkruan. Në këtë klasë nxënësi fillon dhe aktivizohet në veprimtari ndërmjetsuese (5%) përmes ushtrimeve të thjeshta që kërkojnë përmbledhjen ose riformulimin e informacionit për të ndihmuar të tjerët, duke hedhur bazat për të avancuar në klasat në vijim.

10 REKOMANDIME PËR ZBATIMIN E PROGRAMIT

Hartimi i programit të lëndës së gjuhës angleze bazohet në Kornizën Kurrikulare të Arsimit Parauniversitar, Kurrikulën Bërthamë, Planin Mësimor të Arsimit Bazë si dhe në Kuadrin e Përbashkët Evropian për Gjuhët dhe Volumin Shoqërues (2020). Si i tillë ky dokument i shërben mësuesve, autorëve të teksteve mësimore, hartuesve të testeve kombëtare, vlerësuesve të jashtëm të cilësisë, prindërve, nxënësve. Në këtë kapitull përshkruhen disa rekomandime për zbatuesit e programit në mënyrë që të maksimizohet efektiviteti i programit të lëndës së gjuhës angleze.

a) Rekomandime për mësuesit

- Të lidhin përmbajtjen e gjuhës angleze me fusha të tjera (shkencë, matematikë, teknologji, inxhinieri, art, gjuhë, edukatë qytetare, etj.) për të ndihmuar në zhvillimin e përgjithshëm të nxënësve.
- Të përdorin situata nga jeta reale, si role-play, diskutime mbi tema aktuale, dhe projekte që lidhen me interesat e nxënësve për të rritur angazhimin e tyre në procesin mësimor.
- Të inkurajojnë nxënësit të eksplorojnë tema të ndryshme në mënyrë të pavarur përmes kërkimeve dhe prezantimeve, duke u dhënë atyre mundësinë të zhvillojnë aftësi kërkimore dhe prezantuese.
- Të planifikojnë aktivitete praktike që e ndihmojnë nxënësin të kuptojë rëndësinë e gjuhës angleze në jetën e përditshme dhe lidhjen e saj me profesione të ndryshme.

- Të shfrytëzojnë mjetet digjitale dhe platformat online për të krijuar një mjedis më interaktiv, duke përdorur video, podcast dhe burime të tjera për të përparimin e nxënësve.
- Të fokusohen në zhvillimin e aftësive të larta, si mendimi kritik dhe zgjidhja e problemeve, përmes analizës së teksteve, debateve dhe studimeve të rasteve.
- Të inkurajojnë nxënësit të eksplorojnë kulturën e vendeve anglisht folëse duke përdorur literaturë, muzikë, filma dhe aktivitete kulturore, për të rritur ndjeshmërinë kulturore.
- Të organizojnë ditën evropiane të gjuhëve si një manifestim i shumë gjuhësisë dhe shumë kulturave.
- Të japin feedback të vazhdueshëm dhe konstruktiv për të ndihmuar nxënësit të përmirësojnë aftësitë e tyre gjuhësore dhe të kuptojnë më mirë boshllëqet e tyre.
- Të inkurajojnë nxënësit të zhvillojnë projekte që përfshijnë përdorimin e gjuhës angleze në mënyrë kreative, si krijimi i videove, blogjeve ose aplikacioneve.
- Të planifikojnë mësimin duke respektuar ritmet dhe nevojat individuale të nxënësve me nevoja të veçanta dhe për fëmijët me aftësi me talente.
- Të nxisin mjedisin bashkëpunues, të sigurt, ku nxënësit ndihen të vlerësuar dhe të mbështetur në zhvillimin socio emocional.
- Të sigurojnë akses të barabartë në mësim për të gjithë nxënësit, përfshirë ata nga pakicat kombëtare dhe grupe të marginalizuara.
- *Të sigurojnë balancën mes përmbajtjes teorike dhe përdorimit praktik të lëndës së gjuhës angleze (p.sh. sugjerohet 30% teori — 70% praktikë). Përdorimi praktik i gjuhës angleze do të realizohet jo vetëm në orët e veçanta si: ushtrime, përsëritje, projekte, konkurse etj., po përgjatë çdo ore mësimore. Mësuesi është fleksibël që në varësi të kontekstit të ndryshojë këto përqindje.*
- Të sigurojnë dhe të përdorin udhëzuesit kurrikularë të lëndës së gjuhës së huaj.
- Të përdorin materialet burimore për zbatimin e programit.

b) Rekomandime për autorët e teksteve shkollore

- Të përshtatin në mënyrë cilësore tekstet shkollore duke reflektuar të gjitha përditësimet më të fundit.
- Të përfshijnë platforma digjitale interkative për mësimin e gjuhës angleze, në tekstet shkollore.
- Të sigurojnë librat origjinal të mësuesit si pjesë e paketës së tekstit shkollor.
- Të sigurojnë materialet burimore edhe digjitale për zbatimin e tekstit shkollor.
- Të përfshijnë në tekstet shkollore ushtrime që promovojnë mendimin kritik, zgjidhjen e problemeve dhe krijimtarinë.
- Të krijojnë hapësirë në tekstet shkollore për shembuj dhe ushtrime që nxisin orientimin për karrierë, përmes profesioneve ku gjuha angleze luan rol.
- Të sigurojnë që tekstet të kenë qasje gjithëpërfshirëse dhe të përshtatshme për moshën, duke marrë parasysh diversitetin kulturor dhe aftësitë e ndryshme të nxënësve.
- T'i referohen Kuadrit të Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët dhe Volumit Shoqërues për hartimin e teksteve sipas niveleve të përcaktuara për secilën klasë.

c) Rekomandime për hartuesit e testeve kombëtare

- Të sigurojnë që testet të përmbajnë ushtrime me fokus zbatime praktike në jetën reale.
- Të integrojnë qasje ndërdisiplinore, që nxisin të menduarit logjik, të menduarin kritik dhe krijues, jo thjesht memorizimin.
- Të sigurojnë që testet të jenë të përputhshme me objektivat e programit dhe rezultatet e të nxënit, për të reflektuar aftësitë që nxënësit duhet të zhvillojnë.
- Të kenë parasysh nivelin e diversitetit të nxënësve, duke përfshirë ushtrime që janë të qarta dhe të kuptueshme për të gjithë, pavarësisht sfondit kulturor ose gjuhësor.
- Të respektojnë balancën mes aftësive gjuhësore që testohen.
- Të hartojnë modele të testeve kombëtare në mënyrë që të punohen nga nxënësit gjatë viteve të shkollimit.

d) Rekomandime për vlerësuesit e jashtëm

- Të vlerësojnë mësuesit për cilësinë e mësimdhënies në zbatim të programit dhe rubrikave të këtij programi.
- Të vlerësojnë mësuesit për përdorimin e situatave nga jeta reale në përvetësimin e koncepteve gjuhësore.
- Të vlerësojnë përdorimin e niveleve të arritjes për përmbushjen e rezultateve të të nxënit.
- Të vlerësojnë organizimin e punës në grupe dhe bashkëpunimin në veprimtaritë mësimore.
- Të vlerësojnë balancën midis kohës që flet mësuesi dhe kohës që flasin nxënësit.
- Të nxisin mësuesit që të krijojnë mjedise të përshtatshme për personalizimin e të nxënit dhe për mbështetjen e diversitetit në klasë.
- Të vlerësojnë se si mësuesit promovojnë mirëqenien socio emocionale të nxënësve përmes mënyrës së komunikimit dhe aktiviteteve në orën e gjuhës angleze.
- Të vlerësojnë që mësuesit garantojnë qasje të barabartë në mësim për të gjithë nxënësit, përfshirë pakicat kombëtare dhe grupet vulnerabël.

e) Rekomandime për prindërit

- Të inkurajojnë fëmijët që të kuptojnë rëndësinë e gjuhës angleze jo vetëm për notë, por për jetën e përditshme.
- Të bashkëpunojnë me shkollën për të ndihmuar fëmijët në pjesëmarrjen në projekte të lidhura me gjuhën angleze.
- Të promovojnë një qëndrim pozitiv ndaj mësimi të gjuhës angleze, duke theksuar rëndësinë e përpjekjes dhe të mësimi nga gabimet.
- Të sigurojnë që fëmijët ndihen të mbështetur emocionalisht dhe që mësimi i gjuhës angleze zhvillohet në një atmosferë të qetë dhe motivuese për fëmijët e tyre.
- Të inkurajojnë përdorimin e gjuhës angleze jashtë shkollës përmes leximit të librave, shikimit të filmave, dëgjimit të muzikës apo përdorimit të aplikacioneve edukative, etj

f) Rekomandime për nxënësit

- Të marrin pjesë aktive në orët e mësimit të gjuhës angleze, duke kërkuar të kuptojnë përdorimin praktik të njohurive.
- Të angazhohen në projekte kurrikulare që lidhin gjuhën angleze me lëndët e tjera.
- Të bashkëpunojnë me shokët dhe të mësojnë të komunikojnë lirshëm në gjuhën angleze si në klasë ashtu edhe jashtë saj.
- Të jenë kureshtarë dhe të kërkojnë ndihmë kur hasin vështirësi, duke përfshirë edhe përdorimin e mjeteve digjitale dhe burimeve online.
- Të kuptojnë rëndësinë e gjuhës angleze si bazë për profesione të ndryshme dhe të eksplorojnë interesat personale në këtë drejtim.

11 NDRYSHIMET PËRMBAJTJESORE

Në lëndën e gjuhës angleze së klasës së gjashtë ka këto ndryshime përmbajtjesore:

- 1) Reflektim i ndryshimeve të bëra në Kuadrin Evropian të Referencave për Gjuhët, Volumi Shoqërues, 2020. ²
- 2) Vendosja e fokusit në qasjen e orientuar drejt veprimit duke sugjeruar një ndarje brenda orës së mësimit 30% pjesa teorike dhe 70% pjesa praktike. Mësuesi është fleksibël që në varësi të kontekstit të ndryshojë këto përqindje.
- 3) Përditësimi i kompetencave kyçe dhe i rezultateve të të nxënit të përshtatura për klasën e gjashtë.
- 4) Përditësimi dhe përshkrimi në gjuhën angleze i kompetencave të lëndës dhe i rezultateve të të nxënit.
- 5) Riorganizimi dhe përshkrimi në gjuhën angleze i njohurive gjuhësore, gramatikore dhe funksioneve gjuhësore.
- 6) Përditësimi i rezultateve të të nxënit duke shtuar komunikimin online dhe ndërmjetësimin gjuhësor e kulturor.
- 7) Riorganizimi dhe përshkrimi në gjuhën angleze i veprimtarive gjuhësore dhe strategjive në formën e rezultateve të të nxënit.
- 8) Promovimi i shumë gjuhësisë dhe shumë kulturave.

² Council of Europe (2020), *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion volume*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, available at www.coe.int/lang-cefr

- 9) Përfshirja e rezultateve të të nxënit në gjuhën angleze të kompetencës shumë gjuhësore dhe shumë kulturore.
- 10) Përditësimi i temave ndërkurrikulare.
- 11) Përditësimi i metodologjisë me fokus të shtuar në zhvillimin e mendimit kritik, edukimin për median dhe informacionin, qëndrueshmërinë mjedisore, të nxënit bazuar në projekt duke përfshirë qasjen STEAM, të nxënit e personalizuar, të nxënit social emocional, përdorimin e teknologjisë dhe IA etj.
- 12) Përditësimi i vlerësimit të nxënit bazuar në nivelet e arritjes sipas rezultateve të të nxënit.

12 TABELA E NIVELEVE SIPAS KLASAVE

Tabela pasqyron përputhjen e niveleve gjuhësore sipas Kuadrit të Përbashkët Evropian të Referencave për Gjuhët dhe shtrirjen e tyre sipas klasave në sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë për gjuhën angleze.

Nivelet Klasat	Pre A1	A1	A2	A2+	B1	B1+	B2
Klasa 12							
Klasa 11							
Klasa 10							
Klasa 9							
Klasa 8							
Klasa 7							
Klasa 6							
Klasa 5							
Klasa 4							
Klasa 3							
Klasa 2							
Klasa 1							